

Nakladnik:

Osnovna škola „Matija Gubec“ Tavankut

Za nakladnika:

Stanislava Stantić Prčić, ravnateljica

Glavna urednica:

Morena Rendulić

Uredništvo:

Biljana Vojnić Hajduk, Slavica Pokornić, Branko Stantić

Grafički urednik i računalna priprema:

Thomas Šujić

Tisak i uvez:

Sajnos, Novi Sad

Naklada:

500 primjeraka

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

159.928-053.3(4-12)"2018/2022"(082)

БОГАТСТВО различитости (10 ; 2022 ; Таванкут)

Zbornik radova Bogatstvo razlicitosti 2018. - 2022. : likovno-literarno-novinski natječaj / [Bogatstvo razlicitosti, Tavankut, 28. 04. 2017. ; glavna urednica Morena Rendulić]. - Tavankut : Osnovna škola "Matija Gubec", 2022 (Novi Sad : Sajnos). - 99 str. : ilustr. ; 25 cm

Tiraž 500. - Str. 5-6: Predgovor / Stanislava Stantić Prčić. - "Bogatstvo razlicitosti": str. 94.

ISBN 978-86-921167-0-4

а) Дечје стваралаштво - Југоисточна Европа - 2018-2022 - Зборници
COBISS.SR-ID 314903303

LIKOVNO-LITERARNO-NOVINSKI NATJEČAJ

BOGATSTVO RAZLIČITOSTI

2018. – 2022.

ZBORNIK RADOVA

Pokrovitelj:

Zbornik je djelomično financirao Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Osnovna škola „Matija Gubec“

Tavankut

2022.

PREDGOVOR

Umjetnost nas povezuje

Prošlo je već pet godina otkako smo objavili naš prvi zbornik radova likovno-literarno-novinskoga natječaja „Bogatstvo različitosti“ i silno sam radosna što ispisujem prve retke novoga zbornika kojim ćemo proslaviti 10. rođendan međunarodnoga natječaja.

Natječaj je to koji slavi umjetnost – pisani i slikanu. Uči nas svake godine koliko je umjetnost važna u životu svakoga od nas. Čak i u onim vremenima kada je jako teško – kada vlada neizvjesnost, briga za zdravlje, briga za sebe, ali i druge. Upravo nas umjetnost u osami, čak i u kriznim vremenima, spašava od nas samih, ali i od drugih. Hrani našu dušu i uzdiže naše srce kao što kvalitetna prehrana i dovoljna količina sna hrane naše tijelo. Daje nam motivaciju koju ponekad ne nalazimo u društvu u kojem živimo. Tješi nas, miluje, pažljivo nas sluša i miluje nas najljepšim riječima.

Da bi umjetnost opstala i da bi živjela, moramo je konzumirati, ali i stvarati. Odrasli to često zaboravljaju, ali djeca... Djeca nas uče stvari na koje mnogi odrasli zaborave. Dovoljno je samo obratiti pažnju na njih. Slušati ih kada nam govore, promatrati ih u njihovim maštanjima i kreativnoj igri te uvidjeti koliko su ozbijni pri tome. Pokazali su tu ozbiljnost i u ovih deset godina stvaralaštva i druženja s nama. Pišući o prijateljstvu,

pravome trenutku, dobrim djelima, različitosti, velikome ljudskom srcu, čitanju, ljubavi te simbolima ljudskoga života pokazali su nam da one velike vrijednosti koje čine naš život nije moguće objasniti, osim kroz umjetnost.

Najveća vrijednost ovoga natječaja leži upravo u tome... „Bogatstvo različitosti“ povezuje ljude, stvara prijateljstva, učvršćuje veze među ljudima i podsjeća nas na vrijednosti koje su danas pomalo zaboravljene kod većine ljudi: ljepota, istina, solidarnost, hrabrost... Ovaj natječaj, kao uostalom svaki pokušaj slavljenja umjetnosti, izražava stvarnost koja odlijeva racionalizaciju, a njegova paradoksalna istina odupire se svakoj logici. To se najbolje može vidjeti među brojnim pristiglim radovima, kako literarnim i novinskim, tako i likovnim, ali mnogo nam o tome govore i fotografije na kojima možemo pratiti raspoloženja i emocije djece koja se svake godine iznova susreću i pozdravljaju.

U međuvremenu se dogodio koronavirus, ali naš se je natječaj i s njim izborio i to zahvaljujući našoj upornosti i vašoj volji, motivaciji, ali i talentu i trudu koji ste uložili u svoje radove.

Osim učenicama i učenicima, želim zahvaliti i mentoricama te mentorima koji su usmjeravali mladost koja sjedi pred njima i

bili im sidro čak i kad je na horizontu vladala nevera. Svi mi zaslužni smo što se sada pronalazimo u ovim retcima, a na sljedećim stranicama umjetnost će govoriti sama za sebe.

Osim umjetnosti, na samome početku zbornika upoznat ćemo vas i s nekoliko projekata kojima smo se bavili posljednjih pet godina, a u kojima ćete pronaći jednu osobinu toliko svojstvenu „Bogatstvu različitosti“ – ljudskost.

Sa željom da uživate u odabranim radovima i upoznate nas još malo bolje kao školu, ali i u nadi da ćete nas podupirati i slijediti i na budućim natječajima „Bogatstva različitosti“ želim vam obilje inspiracije, kreativnosti i mašte.

Stanislava Stantić Prćić

ravnateljica

Erasmus+ KA2 projekt - Go-Car-Go PLUS

Osnovna škola „Matija Gubec“ Tavankut, prvi se put priključila natjecanju GO-CAR-GO po pozivu Stanka Kostanjeveca, autora i vođe projekta GO-CAR-GO i profesora Strojarske škole pri Školskom centru u Ptuju, 17. i 18. svibnja 2016. godine. Tada su, u svojstvu promatrača, dvoje nastavnika i dvoje učenika naše škole prisustvovali završnoj manifestaciji – natjecanju GO-CAR-GO u Školskom centru u Ptuju u Sloveniji. Iste godine Strojarska škola iz Ptuja osigurala nam je podvozje - šasiju ekstramobila. Sljedeće tri godine, od 2017. do 2019. godine, škola je aktivno sudjelovala na natjecanju izradom nadogradnje ekstramobila. Deseti, jubilarni

susret, održan je 2019. godine. Zbog pandemije koronavirusa, 2020. i 2021. godine natjecanje nije održano.

Ove godine, naša se škola uključila u Erasmus+ KA2 projekt pod nazivom Go-Car-Go PLUS. Riječ je o jednogodišnjemu projektu u okviru kojega će učenici izrađivati električni ekstramobil na zadano podvozje (šasiju). Projekt je nastavak projekta Go-Car-Go. Nositelj projekta i ove je godine Školski centar iz Ptuja na čelu s ravnateljicom Anjom Jesenek Grašič. Školski centar iz Ptuja izradit će šasiju ekstramobila, BFI Burgenland iz Austrije električni pogon, a učenici partnerskih osnovnih škola na te će već izrađene dijelove

izraditi nadogradnju. Na kraju projekta održat će se natjecanje i smotra u kojima će se učenici svojim vozilima natjecati u različitim kategorijama i disciplinama.

U Donjemu Kraljevcu, u Republici Hrvatskoj, 10. 11. 2021. godine, u prostorijama poduzeća Tehnix d.o.o., održan je prvi radni sastanak svih partnera u projektu. Sudjelovali su nositelj projekta Školski centar iz Ptuja te ostali partneri iz Slovenije (OŠ „Sveti Tomaž“, OŠ „dr. Ljudevit Pivka“, OŠ „Hajdina“, OŠ Olge Meglič, OŠ „Destrnik“ Trnovska Vas,) Hrvatske (OŠ „Hodošan“), Austrije (BFI „Burgenland“) i Srbije (OŠ „Matija Gubec“ Tavankut).

Našu su školu na sastanku predstavljali nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti

Josipa Kojić, nastavnik kemije Slavko Benčik i nastavnik tehničke i tehnologije Branko Stančić. Na sastanku su se kratko predstavili partneri u projektu, predstavljen je sam projekt, redoslijed održavanja pojedinih aktivnosti tijekom godine i financiranje projekta.

Nakon sastanka svi prisutni posjetili su OŠ „Hodošan“ te Riznicu Međimurja i Razvojno – edukativni centar za metalnu industriju Metalnu jezgru u Čakovcu.

Radni sastanak u našoj školi održan je 15. i 16. 3. 2022. godine. Na sastanku je predstavljen rad škole, kao i rad svih sudionika na uređenom ekstramobilu, a razgovaralo se i o hodogramu održavanja pojedinih aktivnosti do kraja projekta. Smotra i natjecanje održat će se 18. 5. 2022. godine u Ptuju.

Bogatstvo različitosti 2018. – 2022.

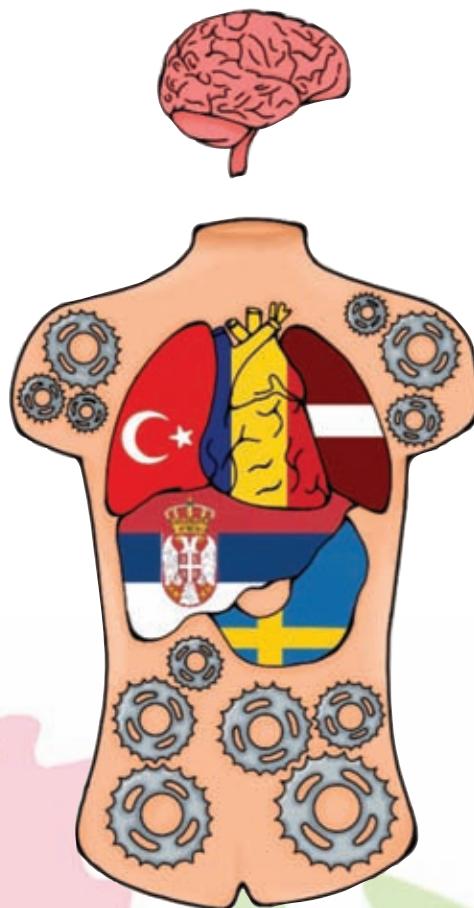
Key to my Career by Having Intellectual Norms

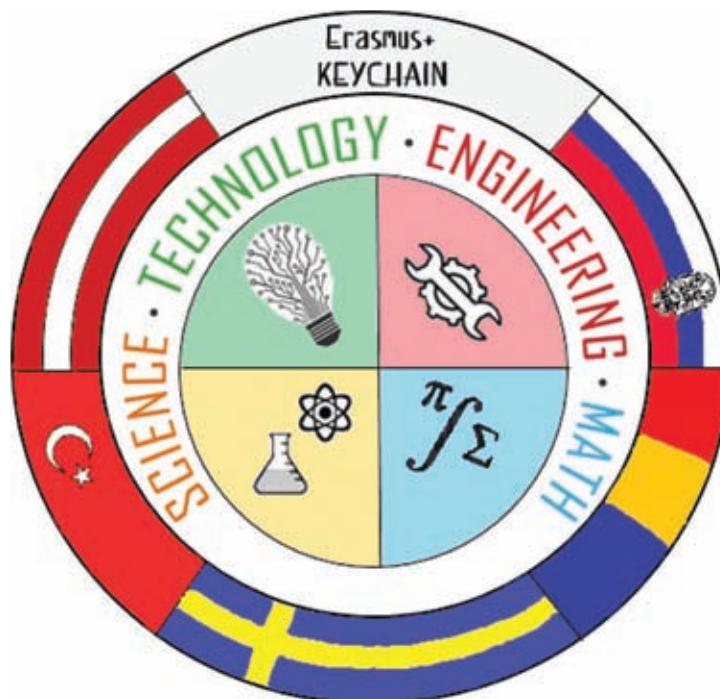
„Key to my Career by Having Intellectual Norms” je KA229 Erasmus projekat i trajeće 2 godine. Reč je o strateškom partnerstvu

5 različitih škola iz 5 zemalja. Koordinator projekta je Curt Nicolin Gimnasiet, Finspang (Švedska), a partneri su Scoala Gimnaziala „Constantin Brancusi”, Cluj-Napoca (Rumunija), Kahramanmaraş Sosyal Bilimler Lisesi

(Turska), Gaigalavas pamatskola, Gaigalava (Letonija) i OŠ „Matija Gubec” iz Tavankuta (Srbija).

Razlozi za pokretanje ovog projekta su prepoznate potrebe uvođenja obrazovnih aktivnosti na ranom nivou kako bi se omogućilo učenicima da steknu veštine koje traže poslodavci, pre svega povećanje kom-

petencija mladih iz matematike, prirodnih nauka, tehnologije i inženjerstva (skraćeno na eng. STEM), jer su stručnjaci iz ovih oblasti izuzetno traženi na tržištu rada. Celokupan sadržaj projekta je deo potrebe za celoživotnim učenjem, razvojem, fleksibilnošću i novim kvalifikacijama potrebnim u vreme nadolazećih promena.

Ciljevi projekta su povećati STEM kompetencije učenika, učiniti poučavanje ovih predmeta atraktivnijim, povećati znanje učesnika i svest o sopstvenim sposobnostima u kontekstu potreba tržišta rada, proširiti njihovu sposobnost primene naučnih saznanja u industriji, tehnologiji i upravljanju prirodnim resursima kao i kreativnom korišćenju digitalnih tehnologija. Projekat je namenjen učenicima uzrasta od 12 do 15 godina koji su suočeni sa odabirom nastavka obrazovanja.

Verujemo da ćemo učešćem u ovom projektu pokazati da, iako smo mala seoska škola, možemo stati rame uz rame sa školama u urbanim sredinama sa daleko većim resursima, pružajući našim učenicima jednakе prilike za lični i profesionalni razvoj. Naši učenici će, osim obogaćenog znanja, imati prilike da upoznaju svoje vršnjake iz drugih evropskih zemalja i nauče iz prve ruke zanimljive činjenice o drugim kulturnama.

Predviđeno trajanje projekta je od 1.9.2020 d 31.8.2022., ali je zbog pandemije rok produžen na godinu dana do 31.8.2023.

Učenici iz svih škola partnera su izradili logo, a potom su putem onlajn ankete glasali za najbolji logo. Logo koji predstavlja našu školu je uradila Bojana Knežević, učenica 8.b razreda. Pobednički logo je logo iz Letonije, dok je naš logo zauzeo 2. mesto.

O eTwinning projektima...

Internetski portal *eTwinning* povezuje zaposlene u školskim i predškolskim ustanovama širom Europe s ciljem omogućavanja zajedničkoga osmišljavanja i provođenja projekata, razmjenjivanja ideja i primjera dobre prakse, povezivanja učenika i obogaćivanja nastave. *eTwinning* portal promovira suradnju škola u Europi i šire, putem upotrebe informacijsko-komunikacijskih tehnologija, pružajući pri tome pomoć, podršku i gotove alate. Korištenje portala besplatno je i sigurno.

Učiteljica Slavica Pokornić iz područne škole u Ljutovu prva je iz naše škole, koja se priključila *eTwinning* portalu još 2016. godine, a 2019. godine priključili su se i nastavnici: Morena Rendulić i Miroslav Rauš te 2020. godine nastavnice: Ivana Vuković i Biljana Vojnić Hajduk.

eTwinning škola 2020. – 2021.

Naša je škola jedina u našoj općini, i jedna od 30 škola u Srbiji, koje su dobile *eTwinning* oznaku za škole 2020. – 2021. Nagrađene škole mogu ih kori-

stiti u svojim promotivnim aktivnostima čime će imati veću vidljivost na europskoj razini i formirati će europsku mrežu vodećih *eTwinning* škola kako bi se potaknuo budući razvoj *eTwinninga*. Osim toga, ove će škole biti prepoznate kao vodeće u području digitalne prakse, internetskih sigurnosnih praksi, inovativnih i kreativnih pristupa pedagogiji, njegovanju kontinuiranoga profesionalnog razvoja zaposlenika i njegovanju suradničke nastavne prakse sa zaposlenicima i učenicima.

Professor Balthazar travels around Europe / Profesor Baltazar putuje Europom

Projekat pomaže deci da nauče više o drugim mestima u Evropi i kulturama, toleranciji, razumevanju i prihvatanju različitosti. Profesor Baltazar je animirana serija o starom dobrom pronalazaču koji u svakoj epizodi pronalazi maštovita rešenja za probleme stanovnika svog grada i pomaže im da postanu bolji ljudi. Učenici su prihvatili Baltazara kao maskotu odeljenja koji im je pomogao da reše mnoge školske probleme. Baltazar i sada putuje Evropom.

Cilj projekta je upoznavanje dece iz inostranstva, praktično uvežbavanje veština komunikacije na maternjem i stranim jezicima i korišćenje IKT u nastavi.

Učenici koji su učestvovali u realizaciji aktivnosti u projektima:

Jovana Cvijanov, Ana Serenče, Nikola Lončarević, Stipan Tikvicki, Ivan Tikvicki, Ivan Horvat, Nemanja Vojnić Hajduk, Arnel Imširović, Stefan Pećerić, Aleksa Gal.

Autori projekta: Petrunjela Krajačić OŠ "Augusta Šenoe", Zagreb, Hrvatska i Rasema Delić OŠ "Harmani I", Bihać, BiH

Broj nastavnika iz zemalja uključenih u projekat: ALBANIJA (2), BOSNA I HERCEGOVINA (6), GRČKA (1), ESTONIJA (1), ITALIJA (2), LITVANIJA (1), RUMUNIJA (1), SEVERNA MAKEDONIJA (3), SLOVENIJA (1), SRBIJA (7), TURSKA (2), HRVATSKA (6), ŠVEDSKA (1).

Projekat je dobio NQL i EQL.

Živi zdravo

Zdravlje je čovekovo najveće bogatstvo i zato je veoma važno da konstantno radiamo na njegovom očuvanju i unapređenju. Pored toga što škole nastoje da obezbede zdravo okruženje za svoje učenike, brinu i o njihovom celokupnom zdravlju u svakom trenutku. Zdrava deca imaju veći kapacitet za učenje i manje izostaju iz škole. Tokom rada na projektu kod učenika će se razvijati stavovi i navike, pomoći će im se da usvoje pozitivna zdravstvena ponašanjai veštine za zdrav život.

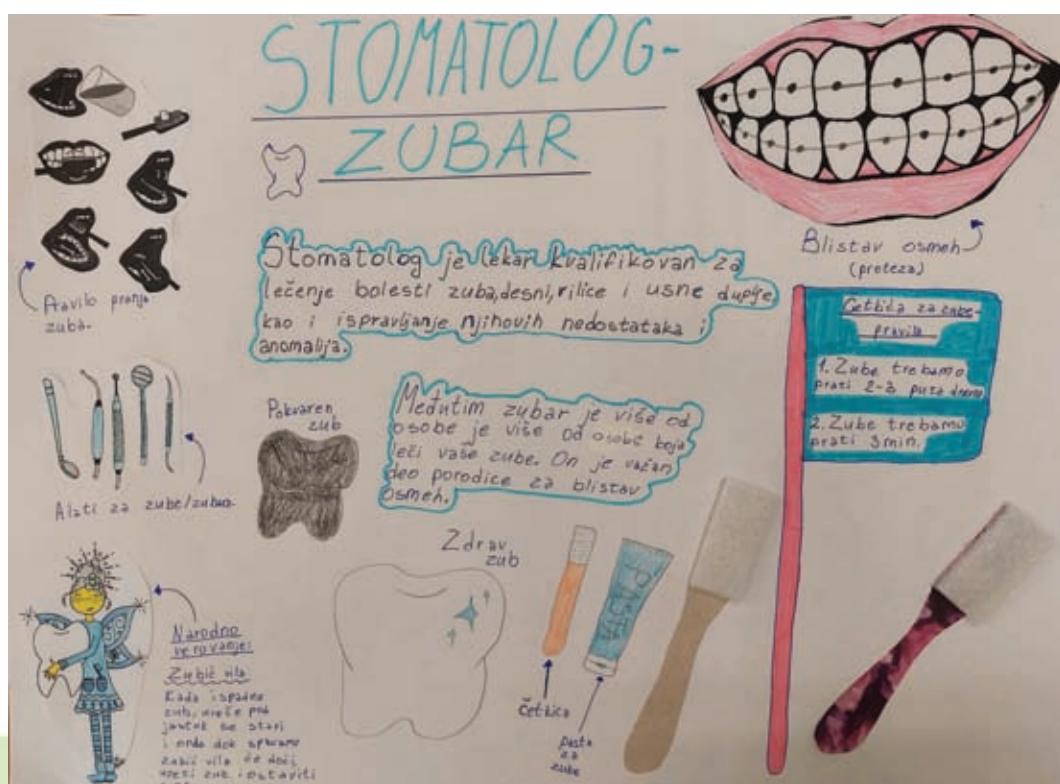
Cilj projekta je stvaranje pozitivnog odnosa prema zdravom načinu življenja i razvijanje motivacije za takav način života, razvijanje odgovornog odnosa za vlastito

zdravlje, razumevanje značaja i sticanje zdravih stilova života, motivisanje učenika za aktivno delovanje u pravcu razvoja ponašanja koje čuva zdravlje, porast nivoa svesti o rizičnom ponašanju kao „uzročniku“ niza zdravstvenih problema.

Autori projekta: Biljana Popović, OŠ "Knez Sima Marković" Barajevo, Beograd i Slavica Pokornić, OŠ "Matija Gubec" Donji Tavankut, Subotica

Broj nastavnika iz zemalja uključenih u projekat: BOSNA I HERCEGOVINA (3), SLOVENIJA MAKEDONIJA (3), SRBIJA (11), HRVATSKA (12)

Projekat je dobio NQL i EQL.

Žuta vrpca

Učenici 7. a razreda obilježili su na satima Hrvatskoga jezika i književnosti Međunarodni dan sjećanja na žrtve holokausta (27. siječnja) priključivši se eTwinning projektu *Žuta vrpca*. Projekt je trajao od 18. siječnja do 5. veljače 2021., a svi sudionici uključili su se prezentacijama aktivnosti vezanih uz temu koje se mogu pogledati na Twinspaceu (našu možete pogledati i na stranicama škole).

Cilj je projekta bio potaknuti učenike da kroz interaktivne aktivnosti promišljaju o antisemitizmu kao obliku rasne, nacionalne, vjerske i socijalne nesnošljivosti, prepoznaju antisemitizam kao kršenje građanskih i ljudskih prava, na primjeru osobnih priča uoče kako zakonska regulativa koja uključuje antisemitizam utječe na život pojedinca i osvijeste važnost slobode za svakoga pojedinca.

Ovom problematikom bavili smo se gotovo dva tjedna kontinuirano te smo se u konačnici povezali s ostalim školama kako bismo predstavili naš rad. Naime, pristupili smo problematiči antisemitizma čitajući ulomke romana *Dječak u prugastoj pidža-*

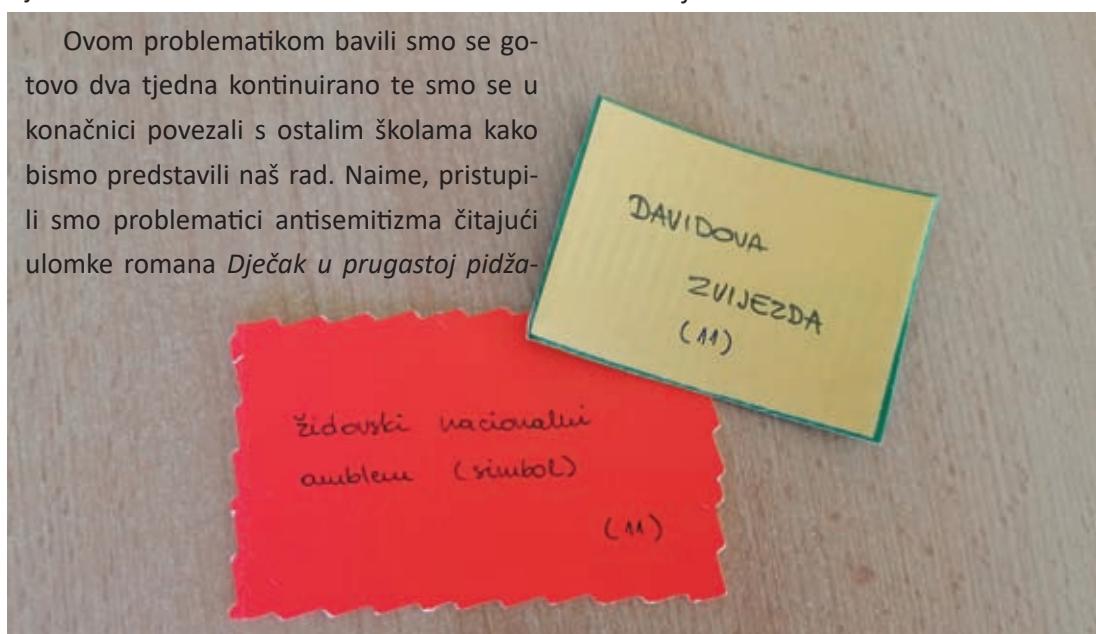
mi

, a potom smo pogledali i istoimeni film. Analizirali smo oba umjetnička pristupa te osvijestili da pravo i iskreno prijateljstvo ne poznaje granice.

Posvetili smo se događajima koji su obilježili židovski narod u tomu razdoblju, a potrudili smo se saznati i osnovne informacije o židovstvu te smo na taj način obogatili naše živote.

Spoznali smo da nas i danas propaganda te lažne vijesti mogu pokušati maknuti s pravoga puta, ali i osvijestili koliko je važno kritički pristupati svemu što čitamo te čujemo oko nas.

Slažemo se s Ottom Frankom da ne možemo promijeniti ono što se dogodilo, ali definitivno se možemo boriti protiv toga da se išta slično ponovi, a pjesma Martina Niemöllera učvrstila je u nama želju: *Biti i ostati čovjekom!*

Glagoljamo

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovje 2013. godine pokrenuo je posebnu manifestaciju **Mjesec hrvatskoga jezika**. Upravo je Međunarodni dan materinskoga jezika 21. veljače uzet kao početak **Mjeseca hrvatskoga jezika**, a završetak je 17. ožujka, na dan objave *Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika* iz 1967. godine.

Učenici 8. a razreda OŠ „Matija Gubec“ Tavankut pridonijeli su ovoj manifestaciji obilježivši 22. veljače, Dan hrvatske glagoljice i glagoljaštva. Već treću godinu za redom, u suradnji s Maćim glagoljašima iz OŠ „Siniša i Zrinko Rendulić“ Oštarije, izradili su glagoljski kalendar koji možete prolistati na stranicama naše škole.

Glagoljski kalendar nastao je kao rezultat eTwinning projekta *Glagoljamo* čiji su ciljevi: njegovati hrvatski kulturni identitet i kulturnu baštinu u lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom, europskom kontekstu; upoznati i očuvati hrvatsku nematerijalnu baštinu; upoznati prvo hrvatsko pismo, njegove osobitosti i razvoj; razumjeti važnost glagoljice u hrvatskoj povijesti i kulturi; naučiti se služiti glagoljskim pismom (uglatom glagoljicom);

Glagoljski kalendar - Azbukar

rezultat je aktivnosti u okviru eTwinning projekta *Glagoljamo* u partnerstvu OŠ „Josipdol“ iz Josipdola (Hrvatska) i OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta (Vojvodina).

•••• | 2022.

Učenici autori: OŠ „Josipdol“ iz Oštarija i Tounja, OŠ „Matija Gubec“ iz Tavankuta, OŠ dr. Jure Turica iz Gospicte te OŠ Plaški iz Plaškog

Mentori: Snježana Brozinčić, Morena Rendulić, Franje Puškaric, Mirjana Grubišić.

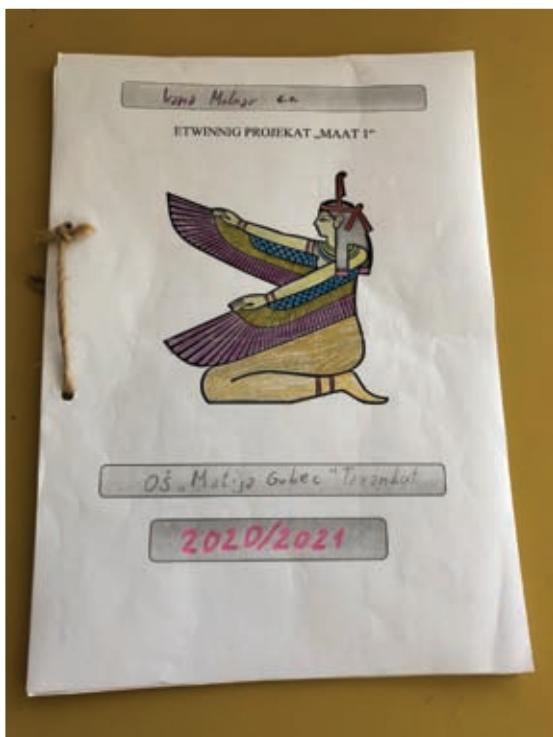
Pokrovitelj: Dobrotvorno podupirajuće društvo „Sveti I. Pavlo II.“ iz Oštarija

upoznati glagoljične epigrafe, rukopise i tiskane knjige; razvijati poduzetništvo i timski rad; razvijati demokratsko građanstvo i ljudska prava; razvijati ljubav prema hrvatskom narodu, povijesti i kulturi.

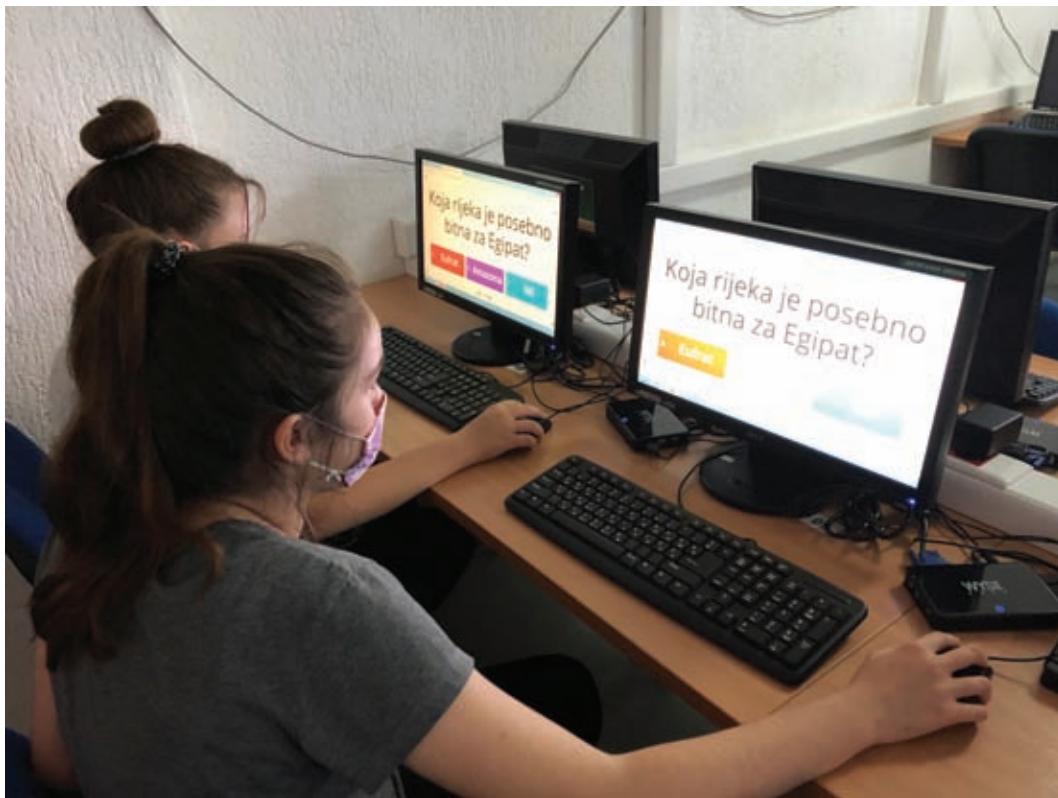
Sudjelovanjem u projektu, učenici su pokazali da shvaćaju koliko je važno podići razinu svijesti o očuvanju temelja hrvatskoga nacionalnoga identiteta – materinskoga jezika.

e-Twinning projekat učenika 7.a i 7.b

Učenici 7.a i 7.b odeljenja započeli su prethodne školske godine etwinning projekat sa partnerskom školom OŠ "Pušća" iz Hrvatske. Projekat je nosio naziv „MAAT 1“ i bio je posvećen upoznavanju i razumevanju istorijske i kulturne baštine Starog Egipta kroz različite aktivnosti i radionice. Tokom realizacije projekta učenici su se upoznali sa načinom rada u etwinning zajednici, upoznali su učenike iz druge dve škole, pravili logo projekta i uradili pet radionica na časovima matematike.

Radionice su bile zanimljive i učenici su aktivno učestvovali u njima jer je ovo bila posebna prilika da pišu hijeroglifima i hijeratskim pismom. Računanje u Starom Egiptu nije bilo ništa lakše nego danas, ali učenici su se trudili da i to savladaju. Najviše muke zadali su im egipatski razlomci.

Kao kruna njihovog rada ostala im je zbirka listića koju su sami uredili i uvezali.

Partnerska škola nam se javila i ove školske godine sa željom da se projekat nastavi pod nazivom „MAAT 2“. Nastavnice i učenici su to rado prihvatali te očekujemo uskoro prve aktivnosti i radionice.

Bogatstvo različitosti

2018. – 2022.

NAGRAĐENI RADOVI

VI. NATJEČAJ

Bogatstvo različitosti

2018. GODINA

TEMA:

Dobrim djelima promijenimo svijet

NAGRAĐENI RADOVI:

LITERARNI RADOVI – mlađi uzrast

Evita Maria Šoić, 3. d, OŠ Bogumila Tonija, Samobor, 1. NAGRADA

Filip Dodić, II/2, „3. oktobar“, Bor, 2. NAGRADA

Sara Gorupec, 4. razred, Oroslavje, 3. NAGRADA

LITERARNI RADOVI – stariji uzrast

Jana Lalić, 6.4, „Avram Mrazović“, Sombor, 1. NAGRADA

Lucija Malčić, IV. osnovna škola Bjelovar, 2. NAGRADA

Ana Šamanić, 7. a, „Vežica“, Rijeka, 3. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI

Marija Franka Podgorski, „Brestje“, Zagreb, 1. NAGRADA

Josipa Butković, „Vugrovec-Kašina“, 2. NAGRADA

Manuela Kišiček, II. osnovna škola Vrbovec, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – mlađi uzrast

Bojana Knežević, 4. d, OŠ „Matija Gubec“, Tavankut (PŠ Ljutovo), 1. NAGRADA

Valentino Grip, Dr. Ante Starčevića, Zagreb, 2. NAGRADA

Marija Krnajski, II KC, OŠ „Sečenji Ištvan“, Subotica, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – stariji uzrast

Snežana Todorović, 8. 3, OŠ „Aleksa Šantić“, Sarajevo, 1. NAGRADA

Apró Dorottya, 8. razred, OŠ „Jovan Mikić“, Subotica, 2. NAGRADA

Laura Pek, 6. a, OŠ Žitnjak, Zagreb, 3. NAGRADA

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Bojana Knežević

4. d razred

OŠ „Matija Gubec“

Tavankut (PŠ Ljutovo), Republika Srbija

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Dobrim djelima promijenimo svijet

Noćas sam usnula neobičan san u kojem sam bila dobro djelo. Putovala sam svijetom i posjećivala razne kontinente i različite ljudе.

Vjetar me najprije odveo u Afriku. Tamo sam se stvorila ispred mnogo tužne djece koja su gladna, žedna, bolesna, zapravo željna svega. Odlučila sam sve te tužne slike odnijeti u srca ljudima koji su puno sretniji i imaju čime pomoći. I pomogli su. Na moju veliku radost sve ih je više počelo pomagati! Nakon toga vjetar me odlučio odnijeti u zemlju u kojoj je rat. Tamo je bilo jako ružno. Ljudi bez domova i obitelji, puno straha, tuge i boli. Sva sam ta ružna sjećanja odvela u snove onima koji započinju rat tako da i oni osjete i vide. Možda tako više neće biti ratova u svijetu. Zatim sam se provukla kroz

otvoreni prozor jedne bolnice. Uštipnula sam medicinsku sestru koja je odmarala kako bi pogledala onu knjižicu koja je bila na stolu. I gle, uzela ju je i pročitala onoj tužnoj bolesnoj djevojčici i tako i njoj i sebi uljepšala dan. Nakon svega što sam prošla, ružnoga i lijepoga, mislila sam da će biti umorna. No nisam, jer se dobra djela ne mogu umoriti!

Probudila sam se radosna, toliko je toga što moram, mogu i želim učiniti! Počet će od malih, svakodnevnih stvari, a kako će odrastati i moja dobra djela biti će sve veća.

Evita Maria Šoić

3. d razred

OŠ Bogumila Tonija

Samobor, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

Snežana Todorović

8. 3 razred

OŠ „Aleksa Šantić“

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

ДОБРИМ ДЕЛИМА ПРОМЕНИМО СВЕТ

Јутрос се родио малени цвет,
па каже:
„Добрим делима променићу свет!“
Мама се смеши:
„Како ћеш, мало моје, свет је па, онако – црне боје.“
„Није, мама! Видећеш! Идем сада!
Велики свете, ја јесам дете, али обојићу те!“
Цветић је на дуг пут кренуо.
Свима свагодневицу шарао.
Јер...
Добро дело никад није на одмет! За то ти не треба велика памет!
Коме треба помоћ – руку му пружи,
а после ће он са тобом да се дружи.
То је увек један осмех више! Осмех важнији од свих капи кише!

Јана Лалић

VI 4 разред

ОШ „Аврам Мразовић“

Сомбор, Република Србија

LIKOVNI RADOVI – 3. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Marija Krnajski

II KC

OŠ „Sečenji Ištvan“

Subotica, Republika Srbija

NOVINSKI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

UDRUGA KOSA LJUBAVI

Može li jedna kosa i za mene?

„Perika je za mene značila sigurnost. Nema pogleda, nema marama i šešira koje nisam voljela. S perikom sam bila opet samo djevojčica kojoj nije ništa.“- riječi su jedanaestogodišnje Petre kojoj je, kad se teško razboljela i zbog liječenja izgubila kosu, Udruga Kosa ljubavi poklonila vlasulju. Ona je za nju bila puno više od kose.

Udruga Kosa ljubavi osnovana je 2015. godine, a osnovala ju je Biljana Bjelajac Potnić sa željom da osobama oboljelimu od autoimunih i zločudnih bolesti, prvenstveno djeci, koja su izgubila svoju kosu, barem malo svojim vlasuljama pomogne u teškim životnim trenutcima. „Na pokretanje Udruge potaknula me sama pomisao kako bih mogla nekome pomoći a da za uzvrat dobijem ono što nema cijenu, a to je osmijeh i sreća. Ono što je zanimljivo, sve dok se Udruga nije pokrenula nikada nisam imala susreta s oboljenja takve vrste i za mene je to bio novi izazov. Uz mnoga nova poznastva, ušla sam u neki drugi svijet koji do tada nisam poznавала. Nisam mogla ni sanjati što me sve čeka i kakvom će me to osobom učiniti. Sretna sam zbog same od-

luke o pokretanju ovako nečega u Hrvatskoj što dotad nije postojalo“, riječi su osnivačice Udruge.

Svi su željeli dati kosu

„U samom početku rada Udruge nastao je pravi bum tako da smo u kratkom vremenu imali 20 gotovih vlasulja koje smo podijelili korisnicama“ rekla nam je gđa. Biljana. Do danas je napravljeno oko četrdesetak vlasulja. Kosa za njihovu izradu prikupljena je u raznim humanitarnim akcijama, najviše po školama. Jednom su ostvarili i rekord tako što su u 2 h s 14 frizera volontera prikupilo 175 donacija kose. No, nisu se zadržali samo u Zagrebu, svoje akcije proširili su u Osijek, Zadar, Šibenik, Vinkovce i mnoge druge gradove naše domovine. „Osim organiziranih akcija donacije su pristizale i na adresu Udruge. Dnevno je stizalo 80 - 100 donacija“, zadovoljno je izjavila gospođa Biljana. Zanimalo nas je što o toj humanitarnoj akciji misle same donatorice kose i kako su saznale za nju.

Ana Bule učenica je 4. razreda OŠ Jelkovec. Za humanitarno šišanje saznala je od svoje frizerke i do sada je dvaput donirala svoju kosu koju je rado dala „jer joj je bilo tužno što neke djevojčice nemaju kosu, a njoj ionako stalno raste.“ Šestašice OŠ Svetete- Katja Galić i Emilia Marija Karaula dvije su od pedesetak djevojčica koje su donirale svoju kosu. Na to ih je posebno potaknula Barbara, njihova prijateljica iz škole, koja je do sada već dvaput pobijedila leukemiju. Sve su donatorice složne, nije im žao kose koju su neke puštale i po sedam godina i sretne su što će njihova kosa nekome pomoći da malo zaboravi na strah i tugu. Moramo napomenuti da u velikodušnosti doniranja ne sudjeluju samo djevojčice. Ima puno dječaka pa i odraslih muškaraca koji također daruju svoju kosu. Dobrota nije određena spolom, godinama ni obrazovanjem. U akcijama ove Udruge presudnu ulogu imaju volonteri i donatori koji omogućuju njezino djelovanje. Mnogi se pojedinci i ustanove uključuju u rad Udruge Kosa ljubavi, a među njima se nalaze i učenici Srednje tehničke škole u Jelkovcu te njihova knjižničarka prof. Marijana Bule.

Znam čiju kosu nosim

Korisnice vlasulja znaju imena i prezimena svojih donatora kao što i sami donator znaju tko će nositi njihovu kosu. „Udruga Kosa ljubavi jedina je u svijetu koja ima takvu bazu podataka te time pruža donatorima povjerenje u sam rad. Kao što imaju informacije o donatorima kose, tako

korisnice imaju i informacije o financiranju izrade njihove vlasulje“ saznajemo od Biljane Bjelajac Poznić. A saznajemo također i nešto što nas je jako razveselilo. Korisnice same biraju boju, dužinu i izgled vlasulje, žele li šiške ili ne, na kojoj će strani biti razdjeljak i sl. „Trudimo se ispuniti sve želje“, kaže naša sugovornica. Na samom početku rada Udruge vlasulje su se davale bez ikakvog ugovora o posudbi svim onkološkim bolesnicima, no danas se vlasulje posuđuju isključivo na godinu dana uz mogućnost produljenja posudbe. Jer, mnogi bolesnici ozdrave i vlasulje im više ne trebaju. Kod autoimunih oboljenja pravilo je malo drugačije. S obzirom da se radi o neizlječivoj bolesti te time i stalnim nedostatkom kose i dlaka, korisnici dobivaju vlasulje za stalno.

Opet sam djevojčica kojoj nije ništa

Kad imamo svoju kosu, ona je nama samo frizura s kojom smo više ili manje zadovoljni. No, onima koji kosu izgube zbog bolesti, kosa znači puno više od kose. Petra Miljuš danas ima 11 godina. Godine 2015. oboljela je od leukemije i zbog kemoterapije izgubila kosu. Ispričala nam je svoju priču: „Kada sam izgubila svoju kosu, mama me je pitala želim li periku...Daaa! Želim dugu kosu kao što je bila moja. I pao je dogovor s tetama iz Kose ljubavi. Prvo su uzele mjere glave, to mi je bilo baš super i bila sam uzbudjena. Kad je teta Biljana nazvala mamu i rekla da je perika gotova, jedva sam dočekala da odemo po nju. Kad su mi ju stavili na glavu, bilo mi je jako čudno vidjeti se sa kosom, i to dužom od moje. Sjećam se, taj dan sam

se samo naslikavala. Na žalost, nisam upoznala ljude koji su mi vratili osmijeh na lice, maknuli s mene one poglede koji su govorili: „A jadnica!“ ... Znam samo njihova imena. Perika je za mene značila sigurnost. Nema pogleda, nema marama i šešira koje nisam voljela. S perikom sam bila opet samo djevojčica kojoj nije ništa.

Marija Tuzlak sada ima 21 godinu i oboljela je od non - Hodgkinovog limfoma. „Kada sam dobila vlasulju, osjećala sam se divno jer jako volim dugu kosu i bilo mi je užasno kad sam izgubila svoju. A s vlasuljom sam ponovno mogla uživati u kosi jer se po izgledu uopće ne primjećuje da to nije moja kosa. Nisam upoznala od čije kose je načinjena moja vlasulja iako bi mi bilo jako drago. Vlasulja za mene znači jako puno. Pomogla mi je da malo pobegnem od svoje bolesti, da se ne osjećam drugačijom od drugih“, otkrila nam je Marija.

Hvala što mislite na nas

Iz riječi gospođe Biljane saznajemo da ovakav humanitarni rad donosi mnogo radoći, ali i tužnih trenutaka. „Ovo je stvarno pravi posao, iziskuje jako puno vremena i učenja, no ja bih ga ipak nazvala svojim ho-

bijem. Najljepši je osjećaj koji te ispunji kod predaje vlasulje i upoznavanje s budućim korisnicama. Osjećaj je neopisiv. Ispuni me i kao da dobijem krila. No, postoje i teški trenutci. Jedan od njih je bio kada sam došla s vlasuljarkom na mjerenje i kada me na hodniku dočekala malena djevojčica od svega 5 godina koja je nacrtala cvijet i napisala: „Može li jedna kosa i za mene?“. To je trenutak koji bi te slomio sekundi, a moraš biti jak i to ne pokazati. No, vrlo brzo se taj težak trenutak pretvori u lijepi, a to je kada joj kažem: „Naravno da može“ i kada se zagrlimo. Na žalost, postoje i trenutci kada korisnice izgube svoju borbu. To je najteže. Ali i one su ostavile jako veliki trag i borbenost koju imam zahvaljujući njima. Jer su i one izgovorile riječi koje te guraju dalje u radu, a to su riječi poput: „Hvala što mislite na nas“.

Biljana Bjelajac Poznić za svoj je humanitarni rad u Udrudi kosa ljubavi 2015. nagrađena nagradom Ponos Hrvatske, a godinu dana kasnije priznanjem Dobrotvorka 2016.

Marija Franka Podgorski

5. b

OŠ Brestje

Sesvete, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 3. NAGRADA, STARIJI UZRAST

Laura Pek

6. a

OŠ Žitnjak

Zagreb, Republika Hrvatska

LIKOVNI RADOVI – 2. NAGRADA, STARIJI UZRAST

Apró Dorottya

8. razred

OŠ „Jovan Mikić“

Subotica, Republika Srbija

VII. NATJEČAJ

Bogatstvo različitosti

2019. godina

TEMA:

Želim ti biti prijatelj

NAGRAĐENI RADOVI:

LITERARNI RADOVI – mlađi uzrast

Dunja Mandić, OŠ „Laza Kostić“, Gakovo, Republika Srbija ,1. NAGRADA

Emma Sušilo, OŠ Vojnić, Vojnić, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Petra Savić, OŠ „Hunjadi Janoš“,

Bačko Dušanovo – Čantavir, Republika Srbija, 3. NAGRADA

LITERARNI RADOVI – stariji uzrast

Mihael Strgar, Osnovna škola Pušća, Donja Pušća, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Ivana Žukina, OŠ Donja Stubica, Donja Stubica, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Helena Lesar, Osnovna škola Koprivnički Ivanec,

Koprivnica, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

Željana Tumbas Loketić, OŠ „Matija Gubec“, Tavankut, Republika Srbija, 3. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – mlađi uzrast

Maša Jakovljević, OŠ „Dragan Marinković“,

Adranin – Kraljevo, Republika Srbija, 1. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – stariji uzrast

Petra Matjanec, OŠ Brestje, Brestje, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Marija Franka Podgorski, OŠ Brestje, Brestje, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – mlađi uzrast

Sofija Tasić, OŠ „Svetozar Marković“, Vranje, Republika Srbija, 1. NAGRADA

Ana Kumek, Osnovna škola „Braća Radić“, Koprivnica, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Ema Zdorc, II. OŠ Vrbovec, Vrbovec, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

Filip Maljčec, Osnovna škola Veliko Trojstvo,

Veliko Trojstvo, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – stariji uzrast

Iva Toljić, OŠ „Vožd Karađorđe“, Leskovac, Republika Srbija, 1. NAGRADA

Lea Vojnić , OŠ „Matko Vuković“, Subotica, Republika Srbija, 2. NAGRADA

Ivana Žukina, Osnovna škola Donja Stubica,

Donja Stubica, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Софија Тасић

4. разред

ОШ „Светозар Марковић“, Врање

Врање, Република Србија

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, STARIJI UZRAST

Iva Toljić

5. razred,

OŠ „Vožd Karađorđe“,

Leskovac, Republika Srbija

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Желим ти бити пријатељ

Некад сам без дилеме
правио свима проблеме.

Ишао голишав и бос
и у све гурао нос.

Невољи био сам склон
и тврдоглав ко слон.

Нисам се нимало бринуо
за осмех који сам скинуо.

И што сам ноћ и дан
претворио у ружан сан.

Празне су руке моје
самоће се много боје.

Опрости за зло и буку
пружи ми своју руку.

Намере нећу крити
желим ти пријатељ бити

Дуња Мандић

4. разред

ОШ „Лаза Костић“

Гаково, Република Србија

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, STARJI UZRAST

Lea Vojnić

5. razred

OŠ „Matko Vuković“, Subotica

Subotica, Republika Srbija

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, STARICI UZRAST

Budi mi prijatelj

Prijateljstvo je poput duginih boja povezanih u cjelinu. Crvena boja označava ljubav koju prijatelji međusobno dijele. Narančasta boja je boja vatre koja plamti dok god prijateljstvo traje. Ponekad se može dogoditi da plamen postane manji i vatra počinje tinjati zbog neke svađe ili ljuntnje. No čim dođe vjetar oprosta, ona opet počinje gorjeti svom svojom snagom. Žutom bojom možemo označiti toplinu poput one Sunčeve, kojom svaka osoba zrači u pravom prijateljstvu. Bez topline nema života pa tako ni prijateljstvo ne može opstati ako smo hladni jedni prema drugima. Zelenu boju bih naveo kao boju širokog prostranstva koje prijateljstvo pruža. Inače, za tu boju kažu da odmara oči. Ako je prenesemo na prijateljstvo, to bi značilo da nam ono daje osjećaj

mira i sigurnosti. Zelena boja je za mene i boja rasta. Kako prijateljstvo raste iz dana u dan, tako i mi postajemo sretniji.

Plava boja je boja mora i dubine. Prijateljstvo koje nije dovoljno duboko, nikada neće postati ono pravo. I na kraju, ljubičasta, koja je spoj hladno-plave i toplo-crvene boje. Ona nam može izreći kako zapravo ono što ponekad izgleda nespojivo, kao na primjer dva različita karaktera ljudi, može izrasti u nešto posebno. Baš kao i samo prijateljstvo.

Mihael Strgar

5. razred

Osnovna škola Pušća

Pušća, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Ana Kumek

3. razred

Osnovna škola, „Braća Radić“, Koprivnica

Koprivnica, Republika Hrvatska

NOVINSKI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Желим ти бити пријатељ

Моје одељење трећег разреда је увек спремно да пружи руку пријатљства. Било је ту много акција где смо ми показали да умемо бити прави пријатељи.

Током три године школовања, многима смо показали пријатељство. То је мото нашег одељења. У томе нас наравно подржава и наша учитељица. Први пут смо показали шта значи бити пријатељ, другу из одељења када му је млађи брат упао у ватру и добио опектине другог степена. Лука га је спасао, али то је толико утицало на њега да се после тога повука и слабо се дружио са нама. Цело одељење се трудило да га пробуди. Он је врло ћутљив дечак, веома тешко прича о себи. За целу причу смо сазнали од учитељице, а не од њега. Дечаци су покушавали да га одвуку на фудбал, ми девојчице смо покушале да га убедимо да игра фолклор. Ништа није успевало. После акције где смо били у посети једној баки, бившој учитељици која живи сама, где смо јој током једног дана правили друштво, читали јој приче, смејали се, Лука је почeo да се смеши по мало. То је био тренутак да му се приближимо. Стпљиво смо чекали тренутак и десило се. Дечаци су успели да га одведу на фудбал, девојчице су сmisлиле да га они убеде да напише причу о томе како се његов брат запалио.

Успели смо! Лука је исписао тачно онако како се и дододило, искрено и без претеривања. Замолили смо учитељицу да пошаље само његов рад на конкурс, ми остали смо се повукли, како би он имао више шансе. После неког времена директорка школе је дошла код нас у учionицу и саопштила нам да је наш ученик освојио трећу награду и да је додела награда у Крагујевцу. Њутали смо. Сви смо крајичком ока гледали у Луку. Осмехивао се срамежљиво. Добио је велики аплауз и поштовање целе школе. Учитељица и Лука су отишли на доделу награда. Лука је тамо испред свих читao рад о момчини великог и храброг срца. Када се вратио након доделе награда, био је онај стари Лука, срамежљив и повучен дечак, али ипак насмејан. Успео је да превазиђе проблем, наравно уз помоћ целог одељења. Као захвалност за то поклонио нам је своју диплому коју је тамо добио.

Овај рад ћу и завршити као он свој победнички рад. Браво момчино!

Маша Јаковљевић

3.разред

ОШ „Драган Маринковић“

Адрани – Краљево, Република Србија

LIKOVNI RAD – 3. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Ema Zdorc

4. razred

II. osnovna škola Vrbovec

Vrbovec, Republika Hrvatska

NOVINSKI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

PUT SV. JAKOVA

Inventura jednoga života

Osamsto kilometara zahtjevnog pješačenja, s teretom na leđima, na temperaturi od 35 do 45 C Martina Križek prevalila je u 31 danu. Iako joj je put bio fizički vrlo zahtjevan, istovremeno je uživala u prelijepim krajolicima, slobodi i životu u sadašnjem trenutku. Bilo je to, kako sama kaže „prije svega jedno duhovno putovanje s kojega ne možeš proći neokrznut.“

O hodočasničkom putu poznatom kao Put Sv. Jakova ili El Camino de Santiago sve se češće može čitati u medijima. No kada doživljaje s toga putovanja čujete iz prve ruke, kao što smo to mi čuli od Martine Križek koja često poslom svraća u našu školsku knjižnicu, poželjeli smo njezino oduševljenje i snažne emocije prenijeti i čitateljima našeg školskog lista.

Martina je na put krenula sama, u kolovozu prošle godine, a za njega se pripremala gotovo sedam godina. Istraživala je, skupljala informacije, opremu, a naročito slobodne dane, što je bio najveći problem (izračunala je da će joj trebati 35 dana). „Kad sam konačno kupila avionsku kartu, sve mi se činilo nestvarno, ali bila sam potpuno sigurna da ću uživati u svakom koraku toga puta.“

Na put s hrvatskom zastavom

Jeste li se za put posebno fizički pripremali?

Nisam imala vremena hodati, raditi na kondiciji i fizički se pripremati, ali sam imala čvrstu volju i vjeru da ću uspjeti prohodati Camino. Ipak bih svakome tko se spremi na taj put preporučila i fizičke pripreme jer je to pravi izazov, oko 800 km zahtjevnog pješačenja, s teretom na leđima i u teškim uvjetima.

Što ste sve ponijeli u ruksaku?

Pokušala sam smanjiti težinu ruksaka, ali je on opet težio nekih 9 kila bez hrane i vode. Nosila sam odjeću (brzosušeću), ručnike, plahtu, osnovnu kozmetiku, naočale, nešto flastera i zavoja, dokumente, malu hrvatsku zastavu i mobitel. Imala sam i mali vodič, knjižicu s kartama i informacijama o mjestima kuda Put sv. Jakova prolazi i ona mi je danas draga uspomena jer sam u nju pisala svoje bilješke. Vrlo brzo počela sam donirati stvari iz ruksaka (u prenoćištima postoje mjesta gdje hodočasnici doniraju suvišne stvari). To mi je bilo kao neko čišćenje, što sam duže hodala to mi je manje

materijalnih stvari trebalo. Neki predmeti za koje sam bila uvjerenja da bez njih neću moći, već su u prvom tjednu ostali iza mene.

Koji to predmeti?

Termosica za kavu ha, ha...jastučić na napuhavanje, jastučnica, mala flis dekica, jedna majica ...za početak.

Koliko vam je ruksak bio težak na kraju puta?

U Santiago sam stigla s minimalno odjeće, najnužnijom kozmetikom, par poklona koje sam dobila usput i nešto osobnih stvari. Po mojoj procjeni bio je težak oko 3 - 4 kg.

Ponijeli ste i hrvatsku zastavicu?

Nekako mi je to bilo prirodno, željela sam da moji suputnici znaju od kuda dolazim. I svi su prepoznali našu zastavu. I da, nisam srela nikog iz Hrvatske.

Najzahtjevnijih mjesec dana u životu

Jeste li isplanirali noćenja, hranu, povratak?

Rezervirala sam noćenje samo za prvi dan. Bila je puna sezona i željela sam biti sigurna da ću imati smještaj. Ostala noćenja nisam planirala, a ni obroke. Povratnu kartu nisam kupila jer nisam mogla predvidjeti koliko će mi trebati da stignem u Santiago de Compostelu. Taj osjećaj da hodate u nepoznato bio je vrlo opuštajući i ja sam mu se prepustila odmah na početku. Mi danas jednostavno moramo imati sve isplanirano, nema više avanture, nema iznenađenja.

Gdje ste spavali i hranili se?

Spavala sam na zaista različitim mjestima, od privatnih apartmana, samostana,

starih crkvi do državnih prenoćišta, hostela i seoskih dnevnih boravaka. U sobama bi bilo od 6 do 75 kreveta na kat. Najčišći su samostani i crkvena prenoćišta, dok su državna prenoćišta često dosta neuredna (čak se pojavljuju i stjenice) i bučna. Najteže mi je palo hrkanje u tim velikim prenoćištima zbog čega nisam mogla spavati. Znalo je biti i vrlo vruće, a kako nemaš niti malo privatnosti, spavala sam obučena. Hranila sam se u barovima usput, prenoćištima navečer, a često bih naručila i hodočasnički meni koji je vrlo obilan i jeftin, a nudi se u mjestima gdje hodočasnici odsjedaju. Španjolci imaju vrlo ukusnu kuhinju, možda malo prekaloričnu za te tempareture (meso, jaja, tortilla), ali obroke nismo preskakali.

Je li na putu bilo kakvih neugodnih događaja?

Ne. Španjolci su u mjestima gdje Camino prolazi vrlo ljubazni i susretljivi, hodočasnici su spremni pomoći ako ti šta zatreba- krema protiv bolova, flasteri, voda. Vlada jedno prekrasno zajedništvo gdje nije bitno koje si vjere, nacionalnosti, staleža ili koji su razlozi tvog hodočašća.

Kako je izgledao jedan dan na putu?

Ustajala sam rano između 5 i 6 h, negde usput kratko bih odmorila uz doručak i kavu. Nastavila bih hodati do 14-15h, a ponекад i do 18-19 h. Tada bih našla smještaj, sljedilo je tuširanje pa razgledavanje sela ili grada. Navečer bih otišla na sv. misu, potom se malo družila (često se organiziraju druženja hodočasnika nakon sv. mise), večera i rano u krevet. Na Caminu se vrata zatvaraju i svjetla gase najkasnije u 22 h, a u nekim samostanima i u 20 h.

Sigurno je naporno tako svaki dan pješačiti?

Da, vrlo je fizički naporno. Prvih desetak dana nisam osjećala umor niti bolove, bila sam pod adrenalinom i dan i noć od uzbudjenja, ali nakon toga pojavili su se žuljevi, bolovi na nevjerljativim mjestima. Imala sam osjećaj da mi se sve kosti miču. Na putu čujete svakakve priče, neki su već specijalisti za žuljeve, drugi znaju trikove s rukšakom ili cipelama i svi vam rado pomažu savjetima. Bilo je to najzahtjevnijih mjesec dana mog života. Ali duhovno ste svakim danom sve jači pa se usprkos svemu osjećate izvrsno. Kada sam pitala neke iskusne hodočasnike hoće li bol proći za tjedan ili barem kad budem blizu cilja, u pravilu su mi odgovarali : “Ne, samo ćeš se naviknuti pa nećeš obraćati pažnju”. Tako je i bilo, dan prije dolaska u Santiago imala sam grozne žuljeve koje sam sama sanirala nasred prašne staze u šumi. I to mi je tada bilo sasvim normalno.

Jeste li u nekom trenutku poželjeli odustati?

Bilo je trenutaka kada je bilo toliko naporno i vruće da sam mislila da će me tijelo izdati, ali ne, niti jednom nisam požalila što sam krenula na taj put niti sam pomislila da trebam odustati.

Na Caminu proživiš cijeli život u mjesec dana

Zasigurno ste upoznali puno ljudi. Jeste li hodali s njima ili ste radije išli sami?

Svaki dan upoznala sam nekog novog. Ponekad bi hodali zajedno dionicu puta, a vrlo često bi se navečer sreli u prenoćištu..

Već na početku puta upoznala sam jednu hodočasnicu iz Francuske- Elisabeth. Dan prije velikog nogometnog finala između Hrvatske i Francuske krenule smo ujutro i dogovorile da ćemo zajedno gledati utakmicu. Navečer smo stigle u Pamplonu i u društvu drugih hodočasnika gledale prijenos finala. Nije joj bilo lako jer su svi navijali za Hrvatsku- i domaćini Španjolci, naši veliki navijači, ali isto tako i Talijani pa čak i Koreanci.

Jeste li i nakon pobjede Francuza nastavili put s Francuskinjom?

Bez obzira na rezultat tu smo noć svi ostali budni duže i slavili, a nas smo dvije druge jutro nekako spontano nastavile hodati zajedno. I u Santiago smo stigle zajedno. Oko polovice puta pridružila su nam se dva Talijana – Mateo i Fabio. I tako smo postali prava družina, bodrili jedni druge, pomagali si, ali se i puno smijali. Poštivali smo jedni druge i dali si privatnosti i to je izgleda bio recept za naše druženje u tim ekstremnim uvjetima. Bilo je tu još dragih osoba koje sam sretala svakodnevno- Dominikanac iz Poljske, jedan par iz SAD-a, hodočasnik iz Engleske kojem je to bio sedmi Camino, obitelj iz Danske. Camino je poseban put, na njemu proživiš jedan cijeli život u mjesec dana. Neke osobe, kao i u pravom životu, kratko dođu i nastave, dok druge prohodaju s tobom cijeli taj put. Ali svaka ostavi trag. Sjećam se svih svojim suputnika i njihovih priča i to navodi na razmišljanje i o vlastitom životu.

Kakve su njihove priče o razlozima putovanja?

Na Caminu su ljudi otvoreniji i rado pričaju o razlozima zbog kojih su krenuli na

put. Velik broj odlučio se krenuti na Camino nakon nekog tužnog događaja u životu, bolesti, rastave, gubitka drage osobe. Drugi kreću na put prije velikih životnih odluka jer vjeruju da će na kraju moći jasno odabrat... prije braka, rastave, kod odabira studija, selidbe ili novog posla. Srela sam ljudе koji su rasprodali imovinu i krenuli na Camino bez jasnog plana šta nakon dolaska u Santiago. Onda su tu i sportaši, avanturisti, ljudи koji žele jeftino proputovati Španjolskom, ali i velik broj ljudи koji tragaju za duhovnim.

A zašto ste vi išli na Put sv. Jakova?

Ovo hodočašće bila je moja zahvala Bogu za sve što jesam i sve što imam. Čini mi se da mojim suputnicima taj razlog nije bio dovoljan, u tome nije bilo neke drame niti senzacije pa sam na prvu izazivala čuđenje. Ali zar to nije dovoljan razlog? Pa to je ipak hodočašće na grob Isusovog apostola.

O čemu ste razmišljali dok ste hodali sami?

Na Caminu napokon imaš vremena posložiti svoje misli, prisjetiti se lijepih i manje lijepih događaja u životu. Napokon imaš vremena za sebe. I za život u ovom trenutku. Za uživanje u prelijepim krajolicima i prirodi bez svakodnevnih problema i obaveza. Prisjetila sam se i dragih osoba koje su mi pomogle kroz život i podržale me u planu da krenem na Camino. Radite inventuru svog života i spremate arhivu.

Suze su frcale same od sebe

Nakon koliko dana ste stigli na cilj?

U Santiago de Compostelu stigla sam nakon 31 dana hoda. Nama se svima to činilo puno duže jer svaki dan je vrlo intenzivan i prepun novih slika i iskustava. Imala sam osjećaj kao da hodam mjesecima.

Kako je izgledao trenutak dolaska na cilj?

Hodali smo kroz grad kao u nekoj grozniči. Kada smo stigli pred katedralu, svi smo bili emotivni, suze su frcale same od sebe. Hodočašnička misa bila je vrlo svečana. Upravo u katedrali i oko nje ponovo sam srela velik broj dragih poznatih lica koje sam sretala na putu.

Jeste li ostali u kontaktu s nekim suputnicima?

Da, često se dopisujem s prijateljima iz Italije, Dancima i parom iz SAD-a koji su danas misionari na Tajlandu. Ipak, najčešće se čujem s Elisabeth koja me je kratko i posjetila sredinom prosinca. U takvim uvjetima razvijaju se duboka i iskrena prijateljstva. Nas četvero dogovaramo susret u Francuskoj ovo ljeto, a planiramo i drugi Camino.

Petra Matjanec

8.d

OŠ Brestje

Sesvete, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 3. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Filip Maljčec

1. razred

Osnovna škola Veliko Trostvo

Veliko Trostvo, Republika Hrvatska

VIII. NATJEČAJ

Bogatstvo različitosti

2020. godina

TEMA:

Nijedno prijateljstvo nije slučajno

NAGRAĐENI RADOVI:

LITERARNI RADOVI – mlađi uzrast

Tea Đuranić, III. osnovna škola Bjelovar, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Helena Popović, OŠ „Dragan Marinković“, Adranin, Kraljevo, Republika Srbija, 2. NAGRADA
Sophie Paladin, TOŠ „Edmondo de Amicis“, Buje, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Toma Domljanović, OŠ Mertojak, Split, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LITERARNI RADOVI – stariji uzrast

Nađa Katrinka, OŠ „Ivan Goran Kovačić“, Subotica, Republika Srbija, 1. NAGRADA

Larisa Dill, OŠ Petra Preradovića, Zagreb, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Dora Lukšić, OŠ „Rikard Katalinić Jeretov“, Opatija, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Luka Kelić, OŠ „Avram Mrazović“, Sombor, Republika Srbija, 3. NAGRADA

Mihail Strgar, OŠ Pušća, Donja Pušća, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – mlađi uzrast

Magdalena Čorić, OŠ Vugrovec-Kašina, Kašina, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – stariji uzrast

Fabijan Vođinac, OŠ „Josip Kozarac“, Slavonski Šamac, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Marija Franka Podgorski, OŠ Brestje, Sesvete, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Ema Šimić, OŠ „Ivan Goran Kovačić“, Đakovo, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – mlađi uzrast

Grupni rad (Paula Babić, Valentino Balja, Gabrijela Brestovečki, Ema Brezak, Nino Đurđan, Nives Horvat, Leon Jandžel, Nika Kobeščak, Tia Komar, Lovro Kovačić, Nika Kučko, Josip Mišar, Marija Pavetiček, Mirta Pavetić, Viktor Ptičar, Marija Magdalena Sovec, Tina Tretinjak, Katja Videk, Helena Vučković), Osnovna škola Bedekovčina, Bedekovčina, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Nicole Mišetić, Lara Mišetić, Tešankić OŠ Ernestinovo,

Ernestinovo, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Léna Tőcsér, OŠ Sečenji Ištvan, Subotica, Republika Srbija, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – stariji uzrast

Bojana Knežević, Osnovna škola „Matija Gubec“,

Tavankut, Republika Srbija, 1. NAGRADA

Laura Ranogajec, OŠ Gornje Jesenje, Gornje Jesenje, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

Miroslav Oršuš, OŠ Kuršanec, Čakovec, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Nicole Mišetić, Lara Mišetić

1. razred, 4. razred

OŠ Ernestinovo

Ernestinovo, Republika Hrvatska

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Luna

Riječ škola mi znači: knjige, učenje, ocjene i to mi je dosadno. Prijatelji u školi su dobri dok se s njima ne posvađam onda se osjećam tužno. Učiteljica je dobra i uči me, no i ona zna povikati. Ponekad se u školi osjećam kao Ružno pače koje su svi ostavili i koje je bilo tužno.

Onda je jednog proljetnog dana učiteljica došla u razred s neobičnim gostom. Bila je to Luna. Svi mislite da je to nova učenica, ali nije. Luna je naš razredni pas. Ima bijelo žutu dlaku, glatke uši, smeđu njušku, kratak rep i jako je mekana. Ima tri godine i njezin rođendan smo proslavili u razredu. Ona je lijep pas, ali ne samo lijep. Ponekad zna biti nestašna, vesla, pospana a ponekad jako zainteresirana. Posebno ako vidi nekog plišanca koji se nalazi u razredu. Voli se s njima igrati. Ona je došla iz Zagreba, terapijski je pas i dresirana je. Zna dati šapu, sjesti, legnuti, hodati bez povodca. Pametna je i mi smo ju naučili naredbu ispod. Zna proći ispod stola i stolica u razredu. Ne znam zna

li reći „VAU „ jer je uvijek nasmijana i nikad se ne ljuti. Jako ju volim jer ju mogu maziti kad dobijem lošu ocjenu, kad se posvađam s prijateljima ili kad sam tužna. Najviše me nasmije kad nešto pišem ili učim i čujem kako ona hrče na svom mjestu u razredu. Dobro je kad u razredu imaš još nekoga osim učiteljice i prijatelja.

Od kad je Luna u razredu više se ne osjećam kao Ružno pače. Riječ škola za mene sad znači i Luna. Razumije sve moje probleme, maše repom i veseli mi se. Ne moram joj ništa objašnjavati. A što je najvažnije moji prijatelji i ja uvijek dolazimo i odlazimo iz škole veseli.

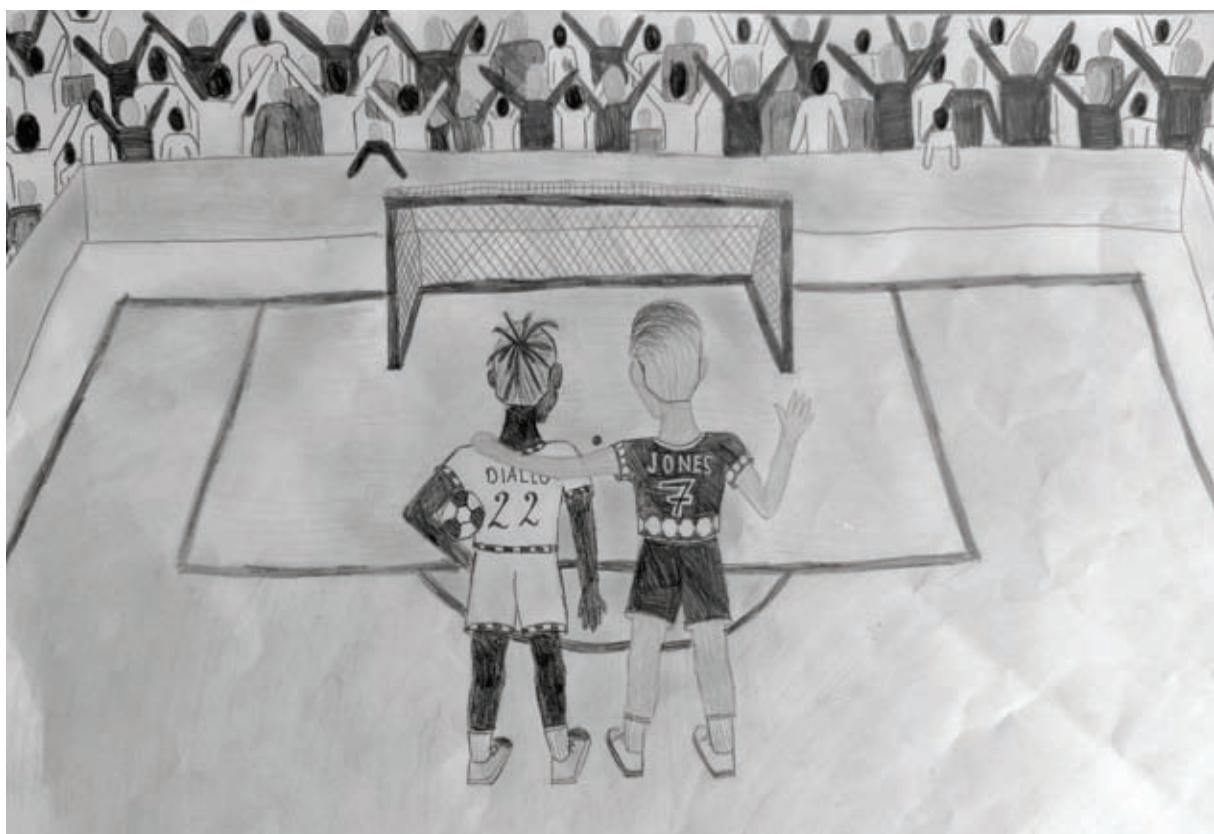
Tea Đuranić

2. razred,

III. osnovna škola

Bjelovar, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

Bojana Knežević

6. razred

OŠ „Matija Gubec“

Tavankut, Republika Srbija

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, STARICI UZRAST

Jesen mog života

Jednog jutra otvorila sam oči i imala sam što vidjeti...

Umjesto da ležim u svom mekanom krevetu zamotana kao beba, ljudjala sam se na grani. Ubrzo sam shvatila da ja uopće nisam djevojčica, nego žuti list Lalista. Ugledala sam ptice koje lete u daleke, toplije krajeve i bilo mi je žao jer će se one na proljeće vratiti, a ja neću biti ovdje da ih vidim. Kad sam bila mlada, bila sam prekrasne zelene boje. Obožavala sam proljeće i ljeto. To je bilo najtoplje i najljepše doba mog života. Na svojoj grani stekla sam mnoge prijatelje. Svaki put kad bi po mojoj grani protrčala vjeverica Verica, poškakljala bi me svojim repom. Moje drvo nalazi se u parku. Uživala sam gledajući dječicu kako se igra-

ju, a najviše mi se svidjela djevojčica Larisa. Sad kad je zahladnilo, ne vidim ju često. A ja... Ja sam se jako promijenila – više nisam zelena nego žuta. Znam da to znači da ću uskoro pasti s ovog drveta i da će mom životu uskoro doći kraj. Oh, ne! Padaaaam!!! Odjednom dolazim k sebi. Na podu sam i čujem Larisu kako govorи svojoj mami da će me uzeti svojoj kući i da će me staviti u okvir za slike.

Sretna sam jer ću i dalje gledati svoju omiljenu djevojčicu kako raste.

Larisa Dill

5. razred

OŠ Petra Preradovića

Zagreb, Republika Hrvatska

NOVINSKI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

VOLONTIRANJE U DOMU ZA STARIJE OSOBE

Druženje s najmudrijim članovima društva

Kroz volonterski rad stekli smo nove prijatelje **Najviše dobivamo davanjem**

Povodom Dana volontera, točnije dan prije, 4. prosinca 2019. Mali volonteri na čelu sa svojom voditeljicom učiteljicom Snježanom Prusec Kovačić posjetili su Dom za starije osobe Mihela i družili su se sa šticenicima. Izrađivali su božićne ukrase i čestitke, pripremili kratku priredbu povodom Božića, a jedna baka djeci je pročitala božićnu priču. Učenici su recitirali svojim domaćinima, radili su im čestitke i družili su se s njima. Veronika Ramljak svirala je na tamburici popularnu prigorsku pjesmu Pri-gorske sam gore list. Svatko je imao svoju baku ili djeda. Svi su se zabavili. Puni dojmova vratili su se kućama.

Ova suradnja traje otkad sam u osnovnoj školi. Član sam jedne jako zanimljive izvannastavne aktivnosti – Volonterskog kluba, a posjećivanje korisnika doma Mihela jedna je od mojih najdražih aktivnosti u volontiranju. Kad god ih posjetimo, naši nastupi dovedu bake i djedove do suza. Dobijemo velik aplauz i osjećamo da smo usrećili velik broj ljudi. Znalo se dogoditi da nakon nastupa i mi zaplačemo. Kad svojim prijateljima dođemo u posjet, osjećamo se dobrodošlo i ako i nismo dobre volje, njihove šale nas uvijek razvesele. Na kraju svakog posjeta osjećamo se ponosno jer znamo da smo učinili nešto lijepo.

Magdalena Ćorić

4. c razred

OŠ Vugrovec-Kašina

Kašina, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – POHVALA, MLAĐI UZRAST

Lena Paunović

4. razred

OŠ „Dragan Marinković“

Adrani, Republika Hrvatska

NOVINSKI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

Kozarac spaja ljudе...

Idejom gđe Mirjane Faltis, ravnateljice OŠ „Josip Kozarac“ Lipovljani započelo je međusobno druženje škola koje nose ime ovog velikog slavonskog pisca i šumara Josipa Kozarca. Kako živimo u eri inetrneta, digitalnih tehnologija i društvenih mreža koje nas sve više udaljuju i čine strancima, cilj je ovih susreta doista se susresti oči u oči, rukovanjem, lijepom riječu i međusobnim druženjem uz tamburice, bogat stol i razmjenu iskustava i znanja.

Da je Josip Kozarac, slikar slavonske šume i života Slavonaca, vrlo cijenjen pisac i umjetnik, govori činjenica da je čak 7 škola dalo ime po njemu. Tako su Kozarčeve škole rasute diljem Slavonije, od Lipovljana do Soljana, Slatine i Vinkovaca, Semeljaca i Josipovca Punitovačkog te, konačno, do mog Slavonskog Šamca. Prvi su Susreti organizirani u Lipovljanim, selu u kojemu je Kozarac proveo najveći dio svojeg šumarskog života. Uslijedili su susreti malih „Kozarčića“ (kako od milja zovemo učenike škola Josipa Kozarca) u Vinkovcima (gdje je pisac rođen, pokraj Bosuta), Josipovcu Punitovačkom, Slatini, Soljanima i Slavonskom Šamacu. Sljedeće će godine semeljačka škola biti domaćinom. Sadržaj je Susreta vrlo bogat i šarolik. U središtu je svećana akademija koju čine 20 minutni nastupi učenika svih škola.

Ravnatelji predstave u nekoliko riječi školu i svoje mjesto, a učenici kroz literarne uratke, igrokaze, govorenje poezije i monologa, pjesme, plesove i igre začine svečanost. Zapravo, srce je svečanosti učenički nastup. Uz svečanost tu je i druženje učenika i učitelja kroz obilazak kulturnih, prirodnih i povijesnih znamenitosti mjesta u kojemu se održaju Susreti. Prošle smo godine mi Šamčani bili domaćini te smo naše goste poveli do rijeke Save, našeg dičnog mosta koji spaјa Lijepu Našu s Bosnom i Hercegovinom. Odveli smo ih u naše crkve i nezabilazni šokački stan. Tako su udahnuli bogatstvo naše tradicije i kulture. Druženjem se razvijaju prijateljske veze među učenicima različitih dobnih skupina, nacionalnosti i vje-roispovijesti. Naime, posebno nam je bilo dragو ugostiti učenike slovačke manjine iz Josipovca Punitovačkog, srpske manjine iz Lipovljana i češke manjine iz Soljana. Oni su svojim nacionalnim posebnostima kroz pjesmu, ples, nošnju i običaje začinili naše Susrete bogatstvom koje se očituje u različitosti. Poznata je misao koja govori da ćemo svoje cijeniti i voljeti ukoliko poštujemo drugačije. Ova ljepota koja je posvećena Josipu Kozarcu završava svečanim ručkom koji je upriličen u sportskoj dvorani naše škole. Naši su se roditelji, Općina Slavonski Šamac (načelnik) i učitelji potrudili spremiti bogati

ručak kako bi gostima učinili dolazak u našu sredinu ugodnim i lijepim. Sve bijaše slasno i ukusno baš kao i svečana priredba.

Uz neizostavni zvuk slavonske tamburiće našeg šamačkog benda „Žlatna polja“ svi smo se opustili i prepustili lijepoj šokačkoj pjesmi i bećarcu. Osmijesi na licima i gromki zvuk naših sjedinjenih glasova, govorili su da su Susreti škola Josipa Kozarca pun pogodak kako za učitelje, tako i za učenike. Barem smo na jedan dan zaboravili svijet virtualnih stvarnosti, svijet fejsbuka i instagrama, strke i zbrke, a doživjeli ljepo-

tu međusobnog druženja, rađanja stvarnih prijateljstava koja će trajati u budućnosti. Vjerujem da je i naš Joza Kozarac zadovoljan i sretan dok s nebeskih visina vječne domovine gleda kako mlada pokoljenja ujedinjuje uspomena na njega i njegovu pisano riječ. Svake se godine ostvari Slavonija u malom pod zastavom sjećanja na Jozu Kozarca.

Fabijan Vođinac

8. r.

OŠ „Josip Kozarac“

Slavonski Šamac, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD - POHVALA, STARIJI UZRAST

Lenka Todosijević

6. razred

OŠ „Matija Gubec“ Tavankut

Tavankut, Republika Srbija

IX. NATJEČAJ

Bogatstvo različitosti

2021. godina

TEMA:

Jabuka

NAGRAĐENI RADOVI:

LITERARNI RADOVI – mlađi uzrast

Anastasija Cvetković, Petra Cvetković, Osnovna škola „Vuk Karadžić“ Vranje,
Republika Srbija, 1. NAGRADA

Bernarda Vulić, OŠ Šime Budinića, Zadar, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA
Brigita Balić, Katolička osnovna škola „Josip Pavlišić“,
Rijeka, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LITERARNI RADOVI – stariji uzrast

Sara Premerl Peštaj, Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog,
Zabok, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA

Ema Fruk, OŠ „Stjepan Radić“ Božjakovina, Republika Hrvatska 2. NAGRADA
Teodora Janjić, OŠ „Jovan Jovanović Zmaj“, Zmajev, Republika Srbija, 3. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – mlađi uzrast

Grupni rad (Nika Kobeščak, Nikica Kučko, Gabrijela Brestovečki, Lovro Kovačić,
Nives Horvat, Helena Vučković, Nino Đurđan, Mirta Pavetić, Katja Videk,
Marija Magdalena Sovec, Leon Jandžel, Paula Babić, Viktor Ptičar, Tia Komar,
Josip Mišar, Ema Brezak, Lovro Kovačić, Marija Pavetiček),
Osnovna škola Bedekovčina, Bedekovčina, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA
Pia Polovanec, OŠ Vugrovec, Kašina, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – stariji uzrast

Marija Franka Podgorski, OŠ Brestje, Sesvete, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA
Jan Kužilek, OŠ Vugrovec-Kašina, Kašina, Republika Hrvatska, 2. NAGRADA
Larisa Dill, OŠ Petra Preradovića, Zagreb, Republika Hrvatska, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – mlađi uzrast

Mia Mirčeta, OŠ Bršadin, Bršadin, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA
Boris Milenković, OŠ „Bora Stanković“ Vučje, Republika Srbija, 2. NAGRADA
Bartussz Áron, Petőfi Sándor Ált. Isk., Óbecse, Republika Srbija, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – stariji uzrast

Renato Brandić, Osnovna škola Davorina Trstenjaka,
Hrvatska Kostajnica, Republika Hrvatska, 1. NAGRADA
Valentina Glavaš, OŠ Ivana fra Frane Jukića, Usora, Bosna i Hercegovina, 2. NAGRADA
Marko Stamenković, OŠ „Vera Radosavljević“, Negotin, Republika Srbija, 3. NAGRADA

LIKOVNI RAD – POHVALA, MLAĐI UZRAST

Iva Zagorac

2. razred

OŠ „Sveta Nedelja“

Sveta Nedelja, Republika Hrvatska

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Јабука

Недељом често идем на имање баке и деке, на ком у сенци јабукових стабала радо испијам чај. Док посматрам буцмaste плодове зреле јабуке, сетила сам се маминих прича о јабуци која је, након што му је пала на главу, познатог научника Њутна подстакла на размишљање о гравитацији.

Овом “дрвету сазнања” је вековима посвећивана велика пажња, те и ја радо посматрам плодове и верујем да је права срећа што постоји један такав живи створ, у чијим плодовима, упркос немирним ветровима, стално уживамо.

У нашој култури понудити некоме јабуку значи показати му наклоност. Девојке се јабукама даривају да би биле румене, а пре познате изреке: “*Ко први девојци њему девојка*”, некада се говорило: „*Ко први златној јабуци, њему и девојка и јабука*”, па један од значења која се приписују јабуци јесте љубав, плодност и брак. Сад је сигурно јасније зашто се на свадбама кроз златни прстен гађа јабука и зашто се од цвета јабуке праве венчићи за младу.

Знам да многи моји другови из разреда поред ручно направљеног и

упакованог сендвича за ужину носе и јабуку. Носим је и ја. Брижне руке моје мame сваког дана ми спакују једну малену посластицу. Сви носе сендвиче, јер морамо нешто појести, али јабука је брига и љубав. Уместо великих речи, добијамо поруку љубави у тој пруженој руци са угlaђеном јабуком. Када сам то схватила, помислила сам да је некоме можда потребна моја пажња, некоме треба поклонити јабуку.

Следећег дана замолила сам маму да ми спакује две јабуке и већ сам знала коме ћу је поклонити. У мом разреду постоји један дечак који је често усамљен. Не проводи време са осталом децом на великим одмору, не ћућори са другом из клупе за време часа, а никада га нисам видела ни да ужина. Стално је замишљен и одсутан. Можда би му дар који сам припремила за њега улепшао дан у школи, помислила сам.

Анастасија Цветковић

Петра Цветковић

4. разред

Основна школа „Вук Караџић“

Врање, Република Србија

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Mia Mirčeta

3. razred

OŠ Bršadin

Bršadin, Republika Hrvatska

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

Jabuka

Bijaše legenda o jednom stablu jabuke. Bilo je prepleteno na tisuće grana čiji je kraj završavao zelenim listićima na kojima su se veselo otvarali pupoljci cvijeća. Šareni leptirići toplinom svojih ruku milovali su novorođene latice. Lepršave ptice svojim su krilima obasjale put, pokazale su pravednost i mir. Beskrajne su zvijezde svjetlile, svojim krovovima su držale ovaj svijet. Imale su sve u svojim rukama, riječi iz usta nisu izlazile, ali su se djela ukazala.

Jedan vrisak bio bi dovoljan da omete sklad i posao stabla. Tako i bi. Pupoljci su od silne buke ostali bez latica, šareni leptirići izgubili su svoje ruke, lepršave ptice više nisu znale put, beskrajne zvijezde više nisu svjetlile, njihovi krakovi postajali su slabiji. Krajolik se je rušio, stablo je izgubilo svoje grane, pravda i mir ostali su sa strane...

Zemlja je od toga dana drugačija, njezin stablo je drugačije. Tišina i nemir u biccima, ništa više. Životinje su davale jasne znakove vriskova u svojim glavama, ali opet beznadno jer nisu imale zvuka. Jedan, ali smo jedan pupoljak od stotinu njih koji su visjeli na grani, je preživio. Možda je to bilo slučajno i bez nekog posebnog razloga, a možda je stablo dalo znak zemlji da s njime ono ostari.

Pupoljak je svakog dana rastao, i rastao, i rastao. Pretvorio se je u prekrasan cvijet koji, nažalost, nije imao svoje ruke. U krajnosti iz cvijeta se je rodio plod, plod stabla jabuke.

Sara Premerl Peštaj

7. razred

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog

Zabok, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 3. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Bartusz Áron

1. razred

Petőfi Sándor Ált. Isk.

Óbecse, Republika Srbija

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

Renato Brandić

8. razred

Osnovna škola Davorina Trstenjaka
Hrvatska Kostajnica, Republika Hrvatska

NOVINSKI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

NACIONALNI DAN BORBE PROTIV ODUGOVLAČENJA

Jabuka razdora ili napravit ću to kasnije

Odgoditi rješavanje nekog posla, važnog ili manje važnog, toliko je rašireno svuda u svijetu da je tom problemu velika Amerika posvetila čitav jedan dan u godini (6. rujan) nazvavši ga Nacionalnim danom borbe protiv odugovlačenja kako bi se obračunala s tom, očito lošom, navikom svojih stanovnika.

Svatko je od nas nekad s nečim odugovlačio i ta je osobina bezbroj puta u obitelj ubacila jabuku razdora između roditelja i djece, a sigurno i nemali broj sukoba u dušu svake osobe- napraviti nešto odmah ili kasnije....ili još malo kasnije.

Kakva je situacija s odugovlačenjem u Hrvata nastojali smo saznati anketirajući male i velike- naše učenike 4. i 8 razreda, učitelje i roditelje. A bi li tu naviku trebalo smatrati nekim psihičkim poremećajem, pitali smo i struku, našu školsku psihologinju Mirelu Sirovica koja nas je odmah u startu umirila kako oni koji odugovlače nemaju neku „dijagnozu“, tj. psihički poremećaj već se radi o „voljnem, iracionalnom odgađanju planiranih aktivnosti koje se stručno zove prokrastinacija.“

Uglavnom, o odgađanju su napravljena brojna psihološka istraživanja što je još jedan znak kako je to vrlo učestala pojava.

Je li odgađanje baš uvijek negativno ili može iz njega proizaći i nešto dobro? Odgovor nam je dala naša psihologinja: „Na odugovlačenje se može gledati pozitivno i negativno. Gledajući pozitivno na tu pojavu dobivamo vremena da razmislimo o određenim stvarima, da bolje sagledamo situaciju i bolje reagiramo. Ako gledamo negativno na tu pojavu (što najčešće i radimo) onda se radi o iracionalnom odgađanju zadataka bez nekog posebnog razloga što kasnije može rezultirati neuspjehom ili izgledati kao manjak samokontrole pojedinca.“

Odugovlačimo li baš svi?

Zanimalo nas je također ima li razlike što se odugovlačenja tiče među generacijama. Psihologinja Sirovica smatra da se svaka osoba bar jednom u životu našla u situaciji da nešto odugovlači. „Neke osobe to češće rade, a neke rjeđe. Mislim da to nije u

velikoj mjeri određeno generacijski, već je određeno osobinama pojedinaca. Odugovlačenje se vrlo često pojavljuje kod učenika i studenata zato što oni često odgađaju učenje do zadnjeg trenutka-tzv. kampanjci.“ Njezine su nam riječi potvratile i naše anketi. Većina je učenika, i malih i onih u 8. razredima odgovorila kako često odugovlače, njih 85% i to podjednako i muških i ženskih. Kod profesora i roditelja taj je rezultat obrnut i najveća većina odraslih ne odgađa ništa (ako su bili iskreni). Ipak ima i onih koji su odgovorili potvrđno na to pitanje, a jedan tata nas je nasmijao svojim odgovorima jer on uvijek odgađa i nikad nije pomislio obećati si da to neće više činiti, a pritom se osjeća odlično.

Dok djeca najčešće odugovlače s učenjem i rješavanjem školskih obaveza, odugovlačenje odraslih odnosi se na rješavanje zdravstvenih pitanja, obavljanje kućanskih poslova koji nisu hitni, pisanje nečega što je dosadno (učitelji).

Ne da mi se, a nije ni hitno

„Neke osobe cijeli svoj život odugovlače, tj. odgađaju važne stvari u svom životu zbog straha da nešto neće biti dobro, da neće uspjeti, da nisu prethodno dobro odradili neke svoje obaveze i sl. Nekako bih to nazvala strahom od neuspjeha. Dok druge osobe odugovlače zbog lijenosti, bezvoljenosti, manjka brige i sl., saznajemo od psihologinje. Anketa nam pokazuje da je nešto više od 60 % naših učenika naveo za svoje budem to kasnije razlog- „ne da mi se“, „nije

mi zanimljivo i dosadno je“, dok su ostali napisali da nemaju vremena ili im je preteško i ne znaju kako izvršiti tu obavezu. Često su tu još i izvanškolske i izvannastavne aktivnosti koje isto tako oduzimaju vrijeme i energiju pa izazivaju umor.

No, tu se našao i manji postotak djece koja su nam otkrila da imaju previše slobodnog i neiskorištenog vremena pa većinu obaveza ne moraju izvršiti taj tren, već ih mogu jednostavno odgoditi jer „nije hitno“.

Razlog zbog kojeg odgađaju roditelji i učitelji jest manjak vremena, više od 80% njih tako se izjasnilo. Od ostalih razloga navode humor i puno obaveza.

Stalno mi je to u mislima

Od rješavanja nekog zadatka možemo pobjeći, ali naše nas misli stalno podsjećaju na to. Barem je tako kod većine ljudi. „Zadatak koji trebam obaviti, a njegovo rješavanje stalno odgađam, bdije nad mojim mislima, ne da mi mira“, „Prati me u stopu što god da radim, pa čak i onda kada ga na sve moguće načine pokušavam zaboraviti, a svoje misli zaokupirati nečim lijepim“, „On za mene predstavlja ogroman stres, a samo je potrebno sjesti i obaviti ga“, „Stalno mi je to u mislima“, neki su od odgovora odraslih. Iznimno su rijetki oni koji na neriješen posao pomisle rijetko ili ponekad, a tek je jedan otac rekao da uopće na to ne misli te da se osjeća odlično.

Iako i mnogi učenici daju takve odgovore, ipak je više njih koji se mogu zaokupiti nekim drugim sitnicama i stvarima koje ih

zabavljaju pa zaborave na one stvarne probleme koje nisu još riješili. No i oni će se na kraju s njima morati suočiti i riješiti ih na vrijeme.

Da sam barem to napravio jučer

Iako većina učenika češće odugovlači s rješavanjem svojih obveza, kao i poneki roditelji i učitelji, ipak većina smatra kako nemaju nekih težih posljedica. Čak 90% anketiranih napisalo nam je da gotovo uvijek stignu izvršiti zadatak na vrijeme bez obzira što su to odgađali.

To je vjerojatno zato što se ipak najviše odgađaju manje važni poslovi. S tim se slaze i psihologinja: „Ako se od nas očekuje ili ako nas karakterizira veća samostalnost, odgovornost, status i sl. te ako smo odgovorni za druge, onda ćemo rjeđe odugovlačiti. Ako se nešto tiče samo nas, nismo odgovorni za druge i nemamo potrebe dokazivati se, onda će odgađanje biti češće.“ To nam objašnjava i razlog zašto naši roditelji i učitelji odugovlače manje od djece jer su odgovorni za njih, a „žele im i svojim primjerom usaditi korisne navike“ kako je napisala jedna profesorica.“

No, da stvari nisu uvijek baš tako jednostavne i lako rješive govori nam i psihologinja Sirovica: „Odugovlačenje nas može dovesti do toga da postanemo neuspješni, onda nas to dovodi do toga da postanemo nezadovoljni, nemotivirani, gubimo razumijevanje i podršku drugih, imamo manjak samopouzdanja za obavljanje sljedećih zadataka/obaveza, itd. Zbog toga se nađemo

u situaciji da se vrtimo u krugu iz kojeg po- nekad ne znamo izaći.“

Nek' rade što hoće

Upravo kad se nađemo u takvome kru- gu važna nam je podrška drugih. Što čine odrasli kad uoče da djeca odgađaju rješava- nje svojih obveza? Na to pitanje svi su nam učitelji redom dali vrlo slične odgovore- na- stoje ih motivirati, poticati da s učenjem krenu na vrijeme, razgovaraju s učenicima i podsjećaju na zadani rok, neki produlje rok za izvršavanje zadatka te svojim učenicima pokušaju objasniti kako će njima samima biti lakše izvršiti zadani zadatak na vrijeme. Roditelji imaju raznolikija mišljenja. Većina njih također nastoji razgovorom rješiti pro- blem te ih pokušava motivirati i naučiti da se obaveze moraju izvršavati na vrijeme, no neki u toj motivaciji nailaze na probleme.

„Prvo se ljutim, pa se svađamo i ucje- njujemo. A onda pokušavam razgovorom saznati, tj. pronaći uzrok takvog ponašanja, te motivirati dijete na promjenu i pomoći mu“, riječi su jedne mame u čijoj se koži vjerojatno svaki roditelj našao bezbroj puta.

Druga pak majka smatra kako djeca još nemaju viziju o onome što je hitno i da neke stvari moraju na vrijeme izvršiti pa im po- mogne u rješavanju pitanja: „S vremenom će uz mene steći naviku i samostalnost. Za sada smatram da dijete još nije sposobno rješavati stvari samo.“ I dok se tako neki lju- te i svađaju, drugi se služe nagovaranjem, treći razgovaraju i objašnjavaju, dobili smo i odgovore očeva koji s tim nemaju nikakvih

problema. Jedan kaže da on ne čini ništa kad vidi da djeca odugovlače: „Nek rade što hoće“, njegov je stav, a drugi je siguran da njegova djeca nikad ne odugovlače budući „da su na njega“.

Tražite kreativna rješenja

Ponekad je sve što nam je potrebno za motivaciju netko tko će nam reći što nam je i kako činiti. Pa ako ne znate na koji se način možete riješiti odugovlačenja i koji je recept za izlaz iz začaranog kruga, držite se riječi naše psihologinje Mirele Sirovica: „Odugovlačenja se možemo riješiti tako da se dobro organiziramo na način da postavimo ciljeve i rokove kada moramo nešto odraditi, postavimo neke međukorake koji bi nam olakšali dolazak do cilja, odabire-

mo neke „kreativnije“ načine kako nešto odraditi kako bismo sami sebe potaknuli i zainteresirali na izvršavanje obaveza te odmaknemo od sebe sve ono što nas na bilo koji način ometa u izvršavanju onoga što je potrebno.“

Eto, vrlo jednostavno. Ako se svatko od nas bude pridržavao ovih savjeta, neće nam trebati nacionalni dani borbe protiv odugovlačenja. Jabuka razdora postat će tada slasno voće koje ćemo pojesti odmah da bismo bili zdravi i uživali u dobrim odnosima s roditeljima, učiteljima i sa samima sobom.

Marija Franka Podgorski

8. b

OŠ Brestje

Sesvete, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, STARJI UZRAST

Valentina Glavaš

7. razred

OŠ Ivana fra Frane Jukića

Usora, Bosna i Hercegovina

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Boris Milenković

4. razred

OŠ „Bora Stanković“

Vučje, Republika Srbija

X. NATJEČAJ

Bogatstvo različitosti

2022. godina

TEMA:

Knjiga je moj najbolji prijatelj

NAGRAĐENI RADOVI:

LITERARNI RADOVI – mlađi uzrast

Lucija Tomljenović, 4. razred, Katolička osnovna škola „Josip Pavlišić“ Rijeka, 1. NAGRADA

Lena Magdić, 3. razred, OŠ „Crnjanski“ Jagodina, 2. NAGRADA

Brigita Babić, 4. razred, Katolička osnovna škola „Josip Pavlišić“ Rijeka, 3. NAGRADA

LITERARNI RADOVI – stariji uzrast

Lenka Mitić, 5. razred, OŠ „Dr Jovan Cvijić“ Smederevo, 1. NAGRADA

Nađa Pajkić, 6. razred, OŠ „Nikola Tesla“ Beograd, 2. NAGRADA

Fran Knežević, 8. razred, OŠ Matije Gupca, Zagreb, 3. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – mlađi uzrast

Grupni rad (1. a razred: Mateo Ban, Luka Car, Fran Cerovečki, Emanuel Čukoić, Jana Glumpak, Alma Gorički, Mia Gorički, Elena Hlevnjak, Nino Horvat, Klara Klanjčić, Petar Kopjar, Ivana Martinić, Leonardo Mohač, Lucija Mohač, Petar Mohač, Martin Novosel, Mihael Novosel, Mihael Piljek, Amalija Rogan, Tia Špiranec, Viktorija Vučković), Osnovna škola Ogrinšak Bedekovčina, Bedekovčina, 1. NAGRADA

Tia Gregurec, 2. razred, OŠ Vugrovec, Kašina, 2. NAGRADA

Aleksej Sikora, 2. razred, OŠ Vugrovec, Kašina, 3. NAGRADA

NOVINSKI RADOVI – stariji uzrast

Andrijana Radmilović, 5. razred, OŠ „Živko Ljuljić“, Nova Varoš, 1. NAGRADA

Nikola Mandekić, 8. razred, OŠ Nikola Tesla Rijeka, 2. NAGRADA

Simonda Marković, 7. razred, OŠ „Milorad Mića Marković“ Mala Ivanča, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – mlađi uzrast

Adam Radovanović, Lena Magdić, Saša Vasilije Lisek, Sofoklis Dimopoulos, 3. razred,

OŠ „Crnjanski“, Jagodina, 1. NAGRADA

Aleksej Radovanović, 4. razred, OŠ „Crnjanski“, Jagodina, 2. NAGRADA

Borna Strah, 2. razred, OŠ „Braća Radić“, Koprivnica, 3. NAGRADA

LIKOVNI RADOVI – stariji uzrast

Valentina Glavaš, 8. razred, OŠ „Ivan fra Frano Jukić“, Usora, 1. NAGRADA

Teodora Engi, 8. razred, OŠ „Petefi Šandor“, Hajdukovo, 2. NAGRADA

Anja Banković, 8. razred, OŠ „Vuk Karadžić“, Srbobran, 2. NAGRADA

Ivett Batori, 8. razred, OŠ „Petefi Šandor“, Hajdukovo, 3. NAGRADA

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Adam Radovanović, Lena Magdić, Saša Vasilije Lisek, Sofoklis Dimopoulos

3. razred

OŠ „Crnjanski”

Jagodina, Republika Srbija

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA. MLAĐI UZRAST

Priča jedne bake

Znate onu baku koja sjedi u naslonjaču, piye čaj dok svira lagana glazba i čita knjige s najljepšim pričama koje ste ikada čuli? E to je moja baka.

Moja baka je bila knjižničarka. Možda čak i najbolja knjižničarka na svijetu. Ona je voljela knjige, a svi ostali su voljeli nju. Obožavala sam se ušuškati u naslonjač kod bake i slušati njezine priče. Zato sam uvijek trčala kod nje na selo. Uvijek je govorila da je knjiga njezin najbolji prijatelj. Nisam ju baš razumjela što je s time htjela reći, jer je meni baka bila najbolja prijateljica. Jednog dana su mi rekli da bake više nema i da ćemo ići po njezine stvari u kuću na selo. Bakina je kuća bila mala i stara, ali puna života i divnih uspomena. Kada smo došli željela sam otići na tavan, ali mi mama nije dopustila. Govorila je kako ima previše stvari i puno prašine, a i da su se sigurno miševi udomaćili u tom prostoru. Došla je večer i svi smo išli na spavanje. Točno u ponoć probudili su me glasni zvukovi s tavana. Bum, tras, bum, bum, tras! Odzvanjalo je posvuda! Čudila sam se što mama i tata tako čvrsto spavaju. Ustala sam iz kreveta i krenula prema tavaru odakle su dolazili zvukovi. Hodala sam

na prstima kako me nitko ne bi čuo. Kada sam došla na tavan, imala sam što i vidjeti! Bakine knjige su potpuno poludjele! Zabavljale su se, plesale, skakale i pjevale. Svaka je pričala svoju priču. Te knjige su bile čarobne! Jedna mi je i prišla i pitala me gdje je baka? Zašto je tako dugo nema? Ispričala sam i ja njima bakinu priču. Sve knjige su se jako ražalostile što bake više nema. Tada sam donijela odluku! Pa ja moram biti nova knjižničarka! Moja baka i dalje živi u svim tim knjigama. Ja ću nastaviti pričati njezine priče. Do ranog jutra sam se s knjigama veselila, plesala i pjevala. Čitala sam ih i prisjećala se onog trenutka s bakom u naslonjaču. Mirisao je čaj, svirala je lagana glazba, a priče su bile tako žive da si ih mogao zamisliti.

Probudio me mamin glas! Otvorila sam oči i nasmijala se. Možda je ovo bio samo san, ali od tada sam u jedno sigurna. Baka je imala pravo, knjiga je stvarno najbolji prijatelj.

Lucija Tomljenović

4. razred

Katolička osnovna škola „Josip Pavlišić“

Rijeka, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Aleksej Radovanović

4. razred

OŠ „Crnjanski”

Jagodina, Republika Srbija

LITERARNI RAD – 2. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Књига је мој најбољи пријатељ

Крилима маште летим по целом свету,

Њишем се кроз странице књига и пишем
свима посвету:

Имајте на уму да је читање важно и да
даје снагу,

Госпођа књига води нас ка правом благу.

Ако се питате како се у чудесни свет
књига стиже,

Једноставно! Трудом и упорношћу карта
до тамо се достиже!

Екипа бројних јунака са нама се у свету
књига дружи,

Много сви ликови воле када нам се због
њих на лицу осмех придружи.

Обожавам када се са књигом у руци
удобно у фотељу сместим,

Јако је добро када другаре о новим
дешавањима могу да обавестим.

Никада нисам сама када имам књигу,

Ако треба она нуди решење за сваку моју
бригу.

Једва чекам да што више књига прочитам,

Бајковитим пределима из снова да
похитам!

Осећам се храбро, доста мудрије и јако
снажно,

Љубав према књизи чини да све лепо
постане важно.

Има доста књига које пријатељима
зовем,

Пријатно расположење када сам са
њима увек дозовем.

Радује ме чаролија књига која наш дом
краси,

И те како је лепо када се важност читања
нагласи!

Један тренутак довољан је да те књига у
свој загрљај прими,

Ако се добро разумете, нису вам
потребни никакви костици.

Тешко је пронаћи искреног и добrog
друга када невоља вреба,

Енциклопедије, приче, песме и књиге
друге воде нас до неба,

Љубимац је књига највећи који ти икада
треба!

Лена Магдић

III разред

Основна школа „Црњански“

Јагодина, Република Србија

LIKOVNI RAD – 3. NAGRADA, MLAĐI UZRAST

Borna Strah

2. razred

OŠ „Braća Radić“

Koprivnica, Republika Hrvatska

LITERARNI RAD – MLAĐI UZRAST, 3. NAGRADA

Književna pustolovina

Jednoga dana maleni Vanja,
otišao u knjižnicu.
No kao i priča svaka
I ovdje postoji kvaka.
Ajmeee mennii, pa on ne voli čitati,
kakav li će to kaos biti?
Kada je u knjižnicu ušao
sve je knjige srušio.
Shvativši da to nije restoran fast fooda,
okrene se da otiđe,
i ugleda Robin Hooda.
Odjednom portal se otvori,
a Vanja se glasno molio,
u njega su zajedno ušli tada.
Kada su sletjeli na cestu,
Vanja nije znao gdje su ni kada.
Nakon što je promislio,
shvati da tamo književnost vlada.
Vidio je Petra Pana u letu,
Paleta samog samcatog na svijetu,
Alisu u zemlji čудesa,
Snjeguljicu kako viri iz šarenog lijesa,
Vuka i sedam kozlića,
Vuka i tri prašćića,
Matovilku duge kose,
naravno uvijek bose.
Vanja se lijevo i desno okreno,
da nađe izlaz gdje bi pobjegao.
Robin to istog trena vidi,
pa se Vanja postidi.
Kako je dugo padao
da će preživjeti se nadao.
Kada je na stražnjicu „sletio“

oko mu je prema djevojčici poletilo.

To je bila plavokosa Alisa,

ne ne, ona nije s otoka Visa.

Ona u Zemlji čudesa živi

tko god tamo dođe odmah se zadivi.

Vanji je pokazala čaroban svijet cijeli,

gdje se svatko uvijek veseli.

Tamo je video kartu-kraljicu,

nevidljivu i vrlo čudnu mačkicu,

zeca kojem se jako žuri,

vrijeme mu jako brzo curi.

No umjesto da je obišao cijelu zemlju čudesnu,

doživi još jednu pustolovinu.

I tada ga Alisa zaustavi i reče:

„Nikada, nikada po korici knjigu ne sudi,

ona ti mozak osvježava i budi.

Unutra ti se krije pravo bogatstvo riječi,

pomoću njih veliko ćeš znanje steći. „

Tada je Vanja prvi put pomislio:

„Kako li su knjige zanimljive,

prije sam krivo mislio.“

U svoju se torbu teleportirao,

I dva sata pogled s knjiga nije skidao.

Odjednom je mama u sobu upala,

gdje li je posvuda ga je tražila?

Željela je poći s njime u kino.

Vanja joj mudro odvrati:

„Mama knjige su ono što mi je sad bitno“.

Brigita Balić

4. razred

Katolička osnovna škola „Josip Pavlišić“

Rijeka, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – 1. NAGRADA, STARJI UZRAST

Valentina Glavaš

8. razred

OŠ „Ivan fra Frano Jukić“

Usora, Bosna i Hercegovina

LITERARNI RAD – 1. NAGRADA, STARIJI UZRAST

Књига је мој најбољи пријатељ

Вера, боја коже, језик... То нас разликује, тачно. Али, сви смо се родили једнаки. Једнаки смо као да смо од исте воћке калемљени. На почетку наших живота ништа нисмо знали и та једнакост је веома важна.

Чула су нам с развијала кроз интуицију. Спонтано смо почели да се смејемо. Веома брзо, по рођењу, почели смо и да учимо. Највише од маме тате. Научили смо временом да причамо, ходамо, возимо бицикл. Дошло је време да научимо и да читамо. Сви и то научисмо. То нас касније одређује и ствара различитости, али и разлике међу нама.

Неко чита јер воли да учи. Неко чита јер тада ужива и опушта се. Неко чита јер бежи од овогемаљског. А ја? Ја читам јер је књига моја сестра, мој брат, мој пријатељ. Са њом обилазим свет. Са њом сам упознала Маје и Инке, Спарту и Атину. Са њом сам преживела многе битке. Помоћу ње сам побегла од многих ратова. Са њом видех и „велики прасак“. Са њом пловим и пливам најдубљим морима и са делфинима се дружим. Са њом храмим лавове, обилазим степе и саване...

Са тобом је, књиго моја, све могуће. Сада се обраћам теби, друже мој. Уз тебе сам извела највеће Теслине експерименте. Због тебе бих волела да, када порастем, скачем из авиона падобраном и да вичем на сав глас име Амелије Ерхарт. Са тобом сам упознала Одисеја, Хипатију, Еуклида, Хомера, Леониду... Уз тебе ми историја постаде великаљубав. Због тебе учим математику и завирујем у најтеже, признајем, мени још увек нејасне аксиоме. Уз тебе сам бацила поглед на последњу Фермаову теорему. И одсекла сам се. Срце ми је куцало као у зеца. Ништа ми није било јасно. Али, ту си била ти. Вратила си ме у реалност, у мој кревет, у моју собу. А Ферма и његову теорему препуштам неком другом.

Са тобом и уз тебе сам заволела писање. Уз тебе сам се дружила са Твеном, Достојевским, али и Ивом Андрићем, Урошем Петровићем, Љубивојем Ршумовићем, Десанком Максимовић... . Ја јесам мала, али признајем да имам много неостварених снови. Са тобом сви снови постају јава и знам да ћеш ми помоћи да они не остану недосањани. Са тобом лежем када идем

да спавам. Уз тебе спавам на свом јастуку. Са тобом и уз тебе сам схватила твоју огромну вредност. Не, ти ниси вредна јер имаш хиљаду страница и кожне корице. Вредна си јер уз тебе видех Хиландар, а нисам прекршила правило да тамо не иду жене. Драгоценца си јер сам уз тебе обишла путеве којима је ишао Исус. Корисна си јер нас све спајаш и учиш да су знање и љубав моћ.

Сви тебе користимо да бисмо на свим језицима света представили наше авантуре, жеље, фантазију, различите животне филозофије. Ја користим тебе да бих писала о теби. Да ли је неко и када то уради? Да! Сва деца која воле да пишу желе да неко прочита њихов рад и радо учествују у овом исказивању својих утисака о теби, пријатељу мој. Дакле, деца! Деца се ових дана баш баве тобом и хвала оном ко нам је дао овај задатак. Ти си ме научила шта је верност. Ти си, књиго моја, мој највернији пријатељ. Теби сам првој рекла када сам осетила

прве лептириће у stomaku. Теби сам поверила и друге своје тајне. Са тобом сам се гласно смејала, а уз тебе сам и сузу пустила. Никада ме ниси издала и увек си била ту, уз мене.

Књиго, ти си мој највећи пријатељ! Наше пријатељство је врло специфично и понекад најђем и на неразумевање околине. Одмахнем руком и наставим својим путем. Ухватила сам уз тебе свој правац и од њега не одустајем. Уз тебе, наравно, видике мењам, знања ширим, пријатељатва нова стварам. Тебе као пријатеља чврсто грлим и чувам. Захвалност осећаш. Љубав међу нама већ једанаест година постоји и она ће се све више, са годинама које долазе, развијати и учвршћивати.

Ленка Митић

V разред

ОШ „Др Јован Цвијић“

Смедерево, Република Србија

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, STARJI UZRAST

Teodora Engi

8. razred

OŠ „Petefi Šandor”

Hajdukovo, Republika Srbija

LIKOVNI RAD – 2. NAGRADA, STARJI UZRAST

Anja Banković

8. razred

OŠ „Vuk Karadžić“

Srbobran, Republika Srbija

LITERARNI RAD – STRAIJI UZRAST, 2. NAGRADA

У бајкама је све могуће

(ЗАПИС ИЗ БИБЛИОТЕКЕ)

Привуче ме шкрипа гвоздених врата,
И откуцаји старог сата.

За звуком кренух
Кроз звездани пут
И успут ме сртне патуљак лјут.

Кренуо да бежи из своје приче,
И почeo гласно на мене да виче.

Замолих га нежно да не прави буку,
И узех га лагано за његову руку.

Гледајући га како на путу стоји сам,
Пожелех пријатељски савет да му дам.

Да не бежи из своје приче
И да се мање лјути и виче.

Одведох патуљка до корица књиге
И ту реших све његове бриге.

Одлучио је да на јунака личи
И да буде главни у својој причи.

Нађа Пајкић

6 разред

ОШ „Никола Тесла“

Београд, Република Србија

LIKOVNI RAD – 3. NAGRADA, STARJI UZRAST

Ivett Batori

8. razred

OŠ „Petefi Šandor”

Hajdukovo, Republika Srbija

LITERARNI RAD – STARIJI UZRAST, 3. NAGRADA

Knjiga i ja – zajedničko odrastanje

Mama uvijek ponosno govorи da sam jako rano naučio slova. Ne sjećam se detaљa, ni kako sam naučio čitati, ali znam da su se ta slova nekako sama od sebe pretvarala u riječi. Prvo su to bili nazivi automobila, a polako i druge riječi koje su me zanimalе. Osjećao sam se važno jer sam sam mogao dozнатi ono što me zanima. To je prvo čega se sjetim kad je čitanje u pitanju – ponos – jer sam mogu odgonetnuti što me zanima, a to me poticalo da istražujem dalje. Malo pomalo, riječi su se pretvarale u rečenice, rečenice u priče, a priče u knjige koje su mi otvorile posve novi svijet. I sve je postalo jasnije.

Priče za laku noć, koje sam znao napa- met, i svake večeri iznova s nestrpljenjem čekao trenutak kad će Tomica spasiti svoje prijatelje iz nevolje da mogu mirno zaspati, prestale su me zanimati. Počeo sam tragati za novim avanturama, obožavao sam Titanik, istraživao sam konstrukciju broda, broj komora, broj putnika, rutu plovidbe i detaљe nesreće.

Dok sam čitao, nisam se osjećao osamljeno, iako nije bilo nikoga oko mene. Bio sam u svijetu koji sam izabrao, okružen likovima koje sam zamišljao kako izgledaju, uspoređivao s ljudima koje znam i razmišljao

na koga me podsjećaju. Ono što me posebno veselilo, jest da su me uvijek čekali, bez obzira kad sam im se vraćao.

Kako to biva i s ljudima, tako mi se nisu svidjele ni sve knjige koje sam morao pročitati. Od nekih sam jednostavno odustao jer su me naljutile. Radnja se nije razvijala u smjeru u kojem sam htio niti su likovi htjeli postati zanimljivi, iako sam im glasno govorio što im je činiti. Oni su se tvrdoglavno držali svojih dosadnih radnji. To nije bio slučaj s likovima u knjizi „Putovanje oko svijeta u 80 dana“. Uživao sam u njihovim avanturama, zamišljao sam ih i detaljno proživio svaku njihovu pustolovinu.

Jedno prilikom, kad su nam u školi govorili o važnosti čitanja, pročitali su priču o dječici kojima je padala prašina na dušu jer im se nije čitalo. To me jako zabrinulo, čak malo i prepalo, jer nisam htio da nikome padne prašina na dušu i nekako sam se nadao da svi razumiju da moraju čitati. Ne onako da prelaze preko teksta i slova da ne razumiju i ne vide poruku, već da se probiju kroz vanjsku membranu riječi i zapravo im dospije do duše jer se onda gubi cijela poanta čitanja. Nadam se da svi roditelji to razumiju jer su oni prvi koji djeci mogu pomoći da se probiju do srca knjige i upiju njenu snagu.

Čitanje je važno jer nam otvara potpuno nove svjetove i svaka knjiga je nova prilika da nešto naučimo, da prepoznamo neke luke, da stvorimo junake, da vidimo što želimo postati, a što ne želimo. Ali među knjigama, kao i među ljudima, ima onih koje treba izbjegavati. Ono što čitamo, utječe na nas, poruke koje dobivamo trebale bi nam pomoći da rastemo, budemo bolji, tolerantniji, da razumijemo ono što nam je strano i da bolje razumijemo ono što nam je već poznato.

Baš poput važnosti stvaranja odnosa među ljudima, važno je povezivati se i s različitim knjigama kako bismo bili otvoreniji i

spremni prihvatiti nešto novo i nepoznato. Svet se mijenja neslućenom brzinom i ako nismo spremni učiti i pratiti ga, ostat ćemo zatrpani.

U knjigama se krije puno znanja, kulture, poruka, savjeta, ali i zabave. Sve nas to čini većim ljudima koji će jednog dana biti uzor svojoj djeci, ali i drugim ljudima koje će potaknuti da budu - različiti u jednakosti.

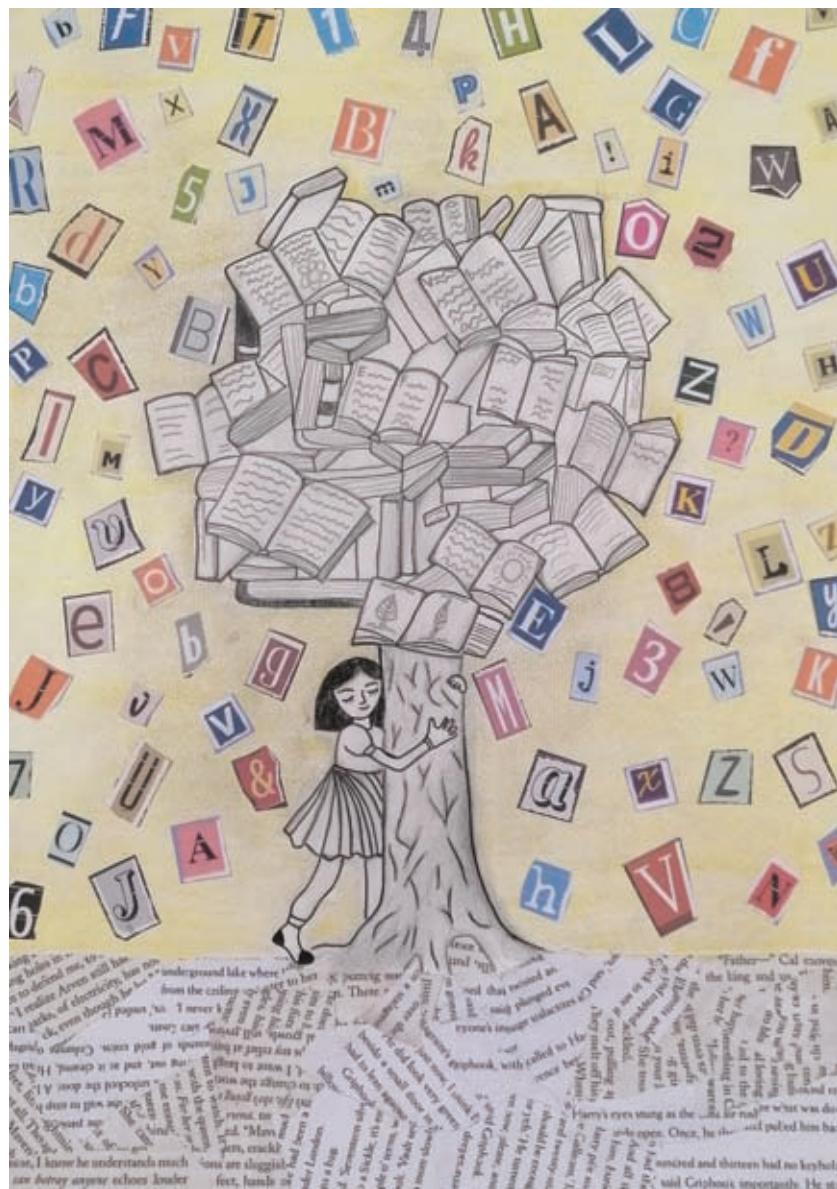
Fran Knežević

8. razred

OŠ Matije Gupca

Zagreb, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – POHVALA, STARIJI UZRAST

Emili Kis

7. razred

OŠ „Sečenji Ištvan”

Subotica, Republika Srbija

NOVINSKI RAD – STARJI UZRAST, 1. NAGRADA

Knjiga je moj najveći prijatelj

Sreda veče je. Sutra imamo kontrolni iz srpskog, a ja nemam pojma! Dakle, učenje... Al ne lezi vraže! Sednem, krenem polako, kad odjednom u ormaru čujem da nešto tumara i šuška. Naježila sam se. Otvorim ormar i vidim moju omiljenu knjigu kako se prevrće preko mojih školskih svezaka. Izgledalo je kao da je od njih napravila igralište. Ja nisam znala šta da kažem, pa sam pustila knjigu da me primeti. Kada je razumela da u nju buljim poduze, sela je i rekla: „Ajde, majke ti, pomozi mi da ustanem, pa da ti kazem zasto sam ozivila!“

„Dobro“, rekla sam i dalje zbumjena ja.

„Dosta mi je bilo da sedim i skupljam prasino u ovom ormaru, želim da vidim svesta!“ rekla je odlučno knjiga.

...

Uskoro se završava školska godina, trebalo bi da idemo na more 22. juna. Moja knjiga i dalje želi da proputuje ceo svet i ja moram to da joj ispunim.

...

Još uvek se pakujem. Tražim žutu majicu na vezivanje, a moja knjiga pretura po drustvenim igramama, kaže da sprema nešto za zanimaciju i zabavu na plaži. Ponela je i njen omiljeni obeleživač.

Minut do ponoci je. U autu svi spavaju sem tate i mene. Čak i knjiga! Imamo još nešto kilometara do Instambula. Toliko sam želeta da obiđem ovaj grad i znamenitosti koje krije, a sada ću to uraditi sa mojom omiljenom knjigom.

Tražila je da je sikam ispred Aja Sofije! I mislila je da će potrajati to fotografisanje, ali nije joj se dalo! Zvala je moja rodica iz Kine. Rekla je da je izuzetno bolesna i da je na umoru. Iz Instambula smo izjurili, kupili karte za Kinu i požurili kod rodice- pravac na avion...

U avionu je bilo izuzetno prijatno: stuardese su nas služile, pilot se nije cesto oglašavao...ali ona! Čas je tražila da je češkam po poleđini, pa da je listam polako, pa da je proturim do saputnika da vidi nebo... Kada je trapava pala na noge čoveku koji mi je izašao u susret i probacio je do prozora, samo sam u sebi pomislila što li mi je to trebalo!

U Kini mi je bila od pomoći, sprijateljila se sa nekim svojim pajtosom-turističkim vodičem, pa smo lako pronašli rodicu. Čak joj je kasnije izgovarala neke svoje citate, tešći je u bolesti. Rodica nam je na rastanku dala svoje karte za Španiju, budući da ona sada nije mogla ići. Knjiga je karte vešto pri-

hvatila u naručje i čvrsto ih prigrnila među svoje stranice!

U Španiji je poludela! Torba za plažu joj je bila kao druga kuća, iskakala je iz nje i vraćala se u nju kao da je odrasla tu! A tek na plaži?! Baškarila se po peškiru, podnosila je sunce bez ikakvih ulja i kremica, jedino je volela prebaciti naočare preko sebe, glumeći neku damu! Znala je da se igra i sa kamnićima i uživala na mojim kolenima dok sam je listala i prelistavala. Noću je znala popiti i malo vina, verujte mi! Zabrljala bi se tako po krajevima listova. A tek na utakmici Real Madrija?! E tu je bila glasnija od svih navijača zajedno! Urlala je kad je moj brat sedeo na njoj, divljala je u njegovim rukama dok je mahao njome...Prava divljakuša!

A tek u Francuskoj? Kako me podržala dok sam krišom gledala jednog dečka, izgovaravši stihove sa nekih njenih stranica, ah...

U Italiji se nadmeno utrkivala sa lokalnim turizmologom, ona je znala sve o Pom-

peji, Vezuvu, Veneciji...Blebetala je moja sveznalica o Napulju, pici, starom Rimu...

Moralu sam joj ispuniti želju i voditi je u Australiju. Kaže da sam joj tek posle Australije najbolja prijateljica.

U povratku, u san mi dođe glavni lik iz moje knjige. Reče mi da je knjiga oduševljena što je napokon izašla iz ormara. Zamolila me preko njega da je više nikad ne vraćam tamo, u mrak. Knjiga mora razgrnuti mrak i biti na svetlosti dana.

Shvatih: „Pa da, ona je moj najbolji prijatelj sada...“

Ipak, za rođendan sam joj kupila druga, atlasa. Sad se preklapaju i druže uz svaku moju limunadu.

Андијана Радмиловић

VI разред

ОШ Живко Љујић

Нова Варош, Република Србија

LIKOVNI RAD – POHVALA, STARJI UZRAST

Željana Bijelić

6. razred

OŠ „Nikola Vukićević“

Sombor, Republika Srbija

NOVINSKI RAD – STRAIJI UZRAST, 2. NAGRADA

U svijetu knjiga

Odlučio sam predstaviti tri romana, koja bih svima preporučio da pročitaju, iako ni jedan nije u obveznoj lektiri. Ubrzo sam se našao u problemu jer ima puno više od triju naslova s kojima sam se družio, a koje bih volio podijeliti s drugima. Razmišljaо sam o tome koliko često knjiga pronađe put do nas u pravom trenutku, baš kad nam je takva priča potrebna, bilo da tražimo odgovore, razumijevanje, poistovjećivanje, utjehu ili možda samo prijatelja.

Tako je nekako baš meni pod bor jedne hladne zagrebačke zime prije tri godine došao *Pax* spisateljice Sare Pennypacker. Priča je to o nevjerljivom i čudesnom prijateljstvu dječaka Petera i lisca Pax-a. Da, lisca. I baš kao što mudra lisica princu objašnjava posebnost ruže u *Malom prinцу*, tako posebno prijateljstvo Peter doživljava s Paxom na njihovom dugom putovanju do konačnog susreta, a nakon tegobne razdvojenosti. Lisac Pax je siroče, a dječak Peter nema mamu. Njegov je tata jako tužan čovjek, pa zapravo nema ni njega. Kao da to nije dovoljno nevolje, započinje rat i Peterov tata, koji ionako nema volje živjeti, prijavlja se u vojsku i otiđe u rat. Peter odlazi živjeti s djedom, a Pax je prisiljen vratiti u divljinu, gdje ga je kao mладунче pronašao. O snazi njihova prijateljstva govori patnja i zemaljski pakao koji obojica prolaze u vremenu razdvojenosti i na putu jednoga u potrazi za drugim. Usporedno i naizmjenično putujemo kroz njihove priče cijelom

knjigom, nadajući se iz poglavljaja u poglavljje da će uspjeti ponovno biti skupa. Obje su priče prožete svime što se i nama događa kada napustimo svoj dojučerašnji dom i prijatelje i nađemo se u novom, ne uvijek prijateljskom okruženju. Svi izazovi s kojima su se susreli žive u nama ili oko nas, u našim prijateljima i susjedima koje često tek pozdravimo. Duboko emotivna knjiga poučila me snazi prijateljstva, neovisno o vremenu ili prostoru, koje nas od nekoga razdvaja, govori nam o beskompromisnoj privrženosti i povjerenju. Roman opisuje prirodu kao okruženje koje može biti surovo baš koliko i lijepo. Narav bližnjih može biti okrutna, ali i blaga i topla kao zagrljaj. Ovo je knjiga koja me poučava prihvatanju svega onoga što život nosi i tome koliko je trenutak važan i ako je lijep - da ga živim i udišem punim plućima, a ako je ružan - da ga hrabro podnesem jer je prolazan. Ova je knjiga je bezvremenska i vjerujem da će je, poput pravog prijatelja, uvijek imati negdje u svojoj blizini, kamo god me život s vremenom odveo. Kao i dok čitam *Malog princa*, svako novo čitanje nudi novi doživljaj i emociju koju možda prošli put nismo osjetili jer smo bili drugačije raspoloženi.

Druga je knjiga *Duh* Jasona Reynoldsa. Ona je došla baš kad sam mijenjao klub i kad sam ljutnju dječaka s nadimkom Duh i sam osjećao. Moj odgovor na neke situacije bio je bitno drugačiji. Za razliku od Duha, ja nisam izbjegavao suočiti se s izazovima, radeći

od njih probleme prvenstveno sebi, a onda i drugima. Nisam, jer sam možda uz Duha uvidio koliko je to beskorisno i zapravo malo glupo. Srećom, Duh u trenutcima kad mu život postaje jako komplikiran upoznaje atletiku i spoznaje svoj talent za trčanje. Kroz sport i odnose s trenerom i timom Duh će prevladati i nadići sve teške situacije. Knjiga nam prikazuje kako, kad život krene u jako lošem smjeru, svojim pravim izborima možemo slijediti dobar put. Naša sreća ne dolazi izvana, nego od nas samih. Isto tako, poticaj moramo naći u sebi jer nam ga okolina neće uvijek pružiti, a ponekad će nam stvoriti i prepreke na našem putu k uspjehu i ostvarenju naših snova, pa time i nas samih. Ova knjiga nadahnjuje i ohrabruje. Ona jasno pokazuje da i kad se sve uroti protiv nas, ne bismo smjeli odustati od toga da budemo dobre osobe i ono što zapravo u suštini mi jesmo. Jer, dobrota možda ne dobije svaku bitku, ali uvijek na koncu pobjeđuje. Ovo je knjiga koja nas uči kako se nositi sa situacijom kad se nađemo u surovu okruženju i budemo suočeni s vršnjačkim nasiljem, izravno ili neizravno, bilo da se događa nama ili drugima oko nas, a mi smo mu svjedoci.

Treći je roman spisateljice Madeleine L'Engle *Nabor u vremenu*. On je drugačiji od prethodnih dvaju romana jer je iz žanra znanstvene fantastike, ali kao i prethodna dva romana zapravo je priča o dobru i zlu, odrastanju, o blještavom sjaju i svjetlu ljubavi i potpunoj tami zla. Meg, Calvin i Charles putuju kroz prostor i vrijeme, mijenjajući svjetove, kako bi spasili odrasle ljudе. Na različite načine proživljavaju probleme tipične za odrastanje. Ova nam knjiga priča o

tome kako svi moramo pronaći svoju svrhu na ovom svijetu i da ona ne mora biti nešto svima poznato i veliko, nego naš razlog za svako novo buđenje i vrijednost za nas kao bića koja nastanjuju ovaj planet. Ova je knjiga dječji klasik i nadahnуće za filmsku adaptaciju. Ipak, prije filma bih preporučio knjigu, jer potiče maštu i razmišljanje o svemu onome što mi jesmo i što svaki dan živimo, ali i o načinu na koji doživljavamo svijet oko nas i kako mislimo da taj svijet vidi nas kao osobe.

Knjige su najljepši dar koji možemo primiti jer u njima je moguće pronaći sve što mislimo da nam nedostaje: ponekad hrabrost, zrnce sreće ili puno maštete. Možemo šetati gradovima u kojima nikada nismo bili, letjeti na strašnom zmaju, roniti podmorjem i istraživati svemir. Možemo što god poželimo u životu od tristotinjak stranica. Knjiga je svijet za sebe i kroz nju živimo učeći nešto za što bi nam godine i godine bile potrebne u stvarnom životu.

U svakoj novopročitanoj knjizi proživimo jedan život više u emocijama i iskustavima likova. Čitanje mi pomaže razumijeti sebe i druge, pronaći rješenje i kad mi se čini da ga nema. Ono oblikuje moje misli i tjera me na razmišljanje u donošenju odluka. Knjige me uče kako biti bolji prijatelj, susjed, brat, sin – bolja osoba, ne samo prema drugima, nego i prema sebi jer me svako novo znanje oplemenjuje i obogaćuje.

Nikola Mandekić

8. razred

OŠ Nikola Tesla

Rijeka, Republika Hrvatska

LIKOVNI RAD – POHVALA, STARIJI UZRAST

Maja Katalenić

8. razred

OŠ „Kuršanec”

Čakovec, Republika Hrvatska

NOVINSKI RAD – STARIJI UZRAST, 3. NAGRADA

Кљига је мој најбољи пријатељ

Дело „Сећање једне девојчице“, Лидије Чарске оставило ме је у дубоком размишљању и проучавању његових порука. Наизглед лако дело и питко за читање, а ипак саткано од толико драгоцености и најбитнијих људских вредности.

На почетку Јована, главна јунакиња, остаје без мајке, што у мени као читашу буди јака осећања. Њен живот са мајком описан је на скромном броју страница, али ипак добољан да пробуди велику сету и тугу када мајка умре. Са Јованиним пресељењем, ругањем деце њеног ујака, неразумевањем, оптуживањем за све и свашта, код читаша се ствара све већа градација туге. Уочавамо већ на почетку да живот није бајка, да многа деца пате, да није свако детињство лепо.

У књизи се појављује и Жили, ћерка Јованиног ујака, коју нико не воли, те се због тога у скоро целом делу истиче њена лоша страна која њоме преовлађује. Ипак Ленка (надимак који је Јовани наденула мама), спознаје то у њој и за разлику од других покушава да извуче оно добро из ње и не гледа на њу као на лошу девојчицу. То је уједно

био и први чин Јованине доброте. Током целог дела прожима се њено саосећање, разумевање и жртвовање за Жили. Тако ће је спасити и Жили неће бити кажњена иако је спалила књигу са диктатима. Јована је приказана као дете са срцем препуним доброте. Није се ни једном поколебала да би спасила друге. Исто тако и у најгорим ситуацијама и сама бива спасена. Отац њене пријатељице ће је спасити од сигурне смрти од хладноће. Веријем да то није била случајност. Веријем да је Бог погледао и разумео сва њена дела и сво добро које је чинила другима као доказ да се добро добрим враћа.

Омиљени део ми је сео сам крај, преокрет када сви показују љубав према њој, када је траже као утеху, схвате њену доброту, прихватају је као сестру. То се десило после њеног нестанка када су размишљали о свему добром што је учинила и када су најзад схватили све њене квалитете. Чак и особе које су изгледале да ће увек остати бездушне према њој промениле су се и показале своју лепшу страну. Дело показује оно

што и сами морамо да научимо да се људи мељају, да ће време показати све, зато не суди књизи по корицама.

Порука која је најбитнија и некако описује мудрост и поучност ове књиге јесте да доброта увек побеђује. Наизглед некако бајковита изјава пошто у бајкама

увек добро побеђује, али је истинито и шта год да се деси десило се са разлогом.

Симонида Марковић

VII разред

ОШ „Милорад Мића Марковић“

Мала Иванча, Република Србија

LIKOVNI RAD – POHVALA, MLAĐI UZRAST

Nikola Stanković

1. razred

OŠ „Berek“

Berek, Republika Hrvatska